

LETO—YEAR IX.

Entered as second-class matter January 20, 1916, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1873.

CHICAGO, ILL., SREDA 6, DECEMBER (DECEMBER) 1916.

STEV.—NUMBER 159.

Wilsonovo poročilo kongresu.

Predsednik priporoča zakon proti štrajku na železnicah.

NITI BESEDICE O DRAGINJI.

Washington, 5. dec. — Danes opoldne je predsednik Wilson predstavil svoje poročilo kongresu, ki je imel skupno sejo obec zbornic.

V svojem poročilu se je bavil Wilson največ s priporočanjem novih zakonov, ki imajo opraviti z železnicami, posebno pa postave, ki bi dočakale prisilno preiskavo medznih sporov med železniškimi družbami in železniški. Preiskave bi bile v rokah obstoječega vladnega razsodišča in štrajk ali izprtje bi moralo biti prepovedano, dokler niso končane preiskave. Gleda na povrašanje železniškega tarifa za tovor po meddržavnim komisijam z doljovanjem kongresa ni Wilson omenil ničesar. Dalje je predsednik priporočal zakon proti volilni korupeji, ki bi reguliral izdatke kandidatov za volilne kampanje.

O draginji ni izpregovoril Wilson niti ene besedice. Ravnotako je zamolčal zadeve Združenih držav z inozemstvom.

Galerije v kongresni zbornici so bile natlačene poslušalev in na galeriji je visel prapor z napisom: "Gospod predsednik, kaj boste storili za žensko volilno pravico?" Wilson je videl prapor in za hip je prenehal s čitanjem. Kongresniki so že mislili, da bo naredil opazko zaradi napisa, toda s prisiljenim nasmehom je nadaljeval s čitanjem.

DVE SUBMARINKI V AMERIŠKEM VODOVUJU.

Providence, R. I., 5. dec. — "Providence Journal" piše: Brezčeno svarilo kapitanom trgovskih ladij v zapadnem Atlantiku je bilo odrejeno po angleški admiriliteti, ki je dobro znala, da se nahaja v bližini Zapadnoindijskih otokov dve nemški submarinki modela U-53. Submarinki sta takoj že od časa, ko je U-53 potopila šest ladij ob ameriški obali. Dalje je znano v Londonu, da sta 5. novembra odpali dve submarinki najnovejšega modela iz Kielja proti Ameriki. Odpotovale so pravzaprav štiri, toda angleškim razruševalkam se je počelo potopiti dve, medtem ko sta drugi dve ušli iz pasti.

Ameriška vlada je bila takoj obveščena, da sta dve submarinki na potu v Ameriko in Wilson je o tej stvari že govoril z nemškim poslanikom v Washingtonu. Uradniki v nemškem poslaništvu so v privatnem pogovoru priznali, da je ameriška vlada zagrozila Bernstorfu, da ne trpi več potapljanja trgovskih parnikov na tej strani Atlantika in da ponovitev haračenja U-53 bo pomenito pretrganje diplomatskih vezi med Združenimi državami in Nemčijo.

Ob submarinkih, ki se potepata v ameriških vodah, sta bili proti koncu novembra nedaleč od Bermude in Jamajke. Zadnji teden je pa izvedela ameriška vlada, da sta submarinki ustanovili svoje zatočišče na otoku Sv. Margarete nedaleč od Venezuele.

NESREČA Z VLAKOM.

Bacon, Falls, Conn., 5. dec. — Na New York, New Haven & Hartford železnic je osebni vlak treščil ob tovorni vlak, ki je stal na stranskem tiru. Strojvodja in kurjač osebnega vlaka sta dobila take opeklime, da sta umrli. Več oseb je bilo ranjenih in dva zavirača sta bila vbita.

VРЕМЕ.

Vremenski biro naznanja, da bo v četrtek deloma oblačeno in gorko v Illinoisu, Indiani, Wisconsinu, in spodnjem Michiganu; jasno v Missouri; nestanovitno in dež v Minnesota in sneg v gornjem Michiganu.

Temperatura zadnjih 24 ur v Chicago: Najvišja 50, najnižja 42 stopinj.

Živ arzenal.

Slaboumen človek, obložen s tevilnim orošjem, je obstrelil sodnika.

ŽRTVE OLJNEGA TRUSTA.

Hammond, Ind., 5. decembra. — V Whitingu, Ind., živi neki Mihael Inik, ki je ponesrečil pred desetimi leti ko je delal za Standard Oil družbo. Tožil je družbo za odškodnino in sodišče mu je priznalo \$1,500. Vsled nezgode, ki ga je doletela, se mu je omračil duh. Na čeku je bilo zapisano \$1,500.00 in to je vplivalo na Ineka, da si domišljal, da je ček vreden \$150,000. Poskušal ga je večkrat zmenjati in nekoč se je celo peljal v Washington, da mu predsednik Taft priporomore, da zmenja ček za \$150,000 mesto za \$1,500.

Inik je bil norec, to je vedel vsakdo, ki ga je poznal. Spadal je med takozvane pohlevne blazneže, ki ne store nikomur kaj žalega.

Včeraj je Inik nenadoma prišel na sodišče v Hammond, da vpraša višjega sodnika Greenwalda, kako stoji s tožbo za odškodnino proti Standard Oil družbi. Na sebi je imel dolgo suknjo. Ko je stopil pred sodnika, mu je sodnik tejal, naj gre domov in se umije po obrazu.

V tem trenotku je Inik vrgel raz sebe suknjo in stal je pred sodnikom v železni opravi po modi srednjeveških vitezov. Na glavi je imel krinko, na kateri je imel prilepljeno brado iz žime, da je izgledal bolj strašen. Na njiju je blečeval napis: "Ljudstvo ne vzneširja se. Jaz sem Združene države in bil sem konjenik. Hočem pravico vsakega. Srečal sem smrt."

Za pasom okoli železne oblike je imel štiri samokrese, dve sekiri, dolgo sabljo, napestnico in dolgo bodalo.

Komaj je vrgel suknjo raz sebe, je oddal strel na sodnika in ga zadel v roko blizu rame. Berič De Bow, ki je slišal strel, je prihplet gledat, kaj se godi, a pozdravila ga je toča krogel. Ena krogla ga je zadelna v glavo, dve v desno roko in dve v desni člen. Zadel je še nekega porotnika, ki je pomolil glavo v hodnik.

Na to je Inik vrgel od sebe izstreljena samokresa, izdrl je sabljo in planil v sodniško dvorano z besedami:

"Doli s tirani, s trusti in Standard Oil družbo. Vbjem vse sodnike in teži v tej deželi."

Komaj je bil v dvorani, so nanj planili berici, ki so ga takoj izpustili, kričeč od bolečin. Inikov oklep je bil nasut z iglami, ki so štrelje od njega kot ščetine od jaza, če se zvije v klopčič. Končno ga je nekdo s samokresom udaril, da uide napadaletma. Pustil je jopič in klobuk na mestu, k sreči je imel \$108 v hlačni žepu.

Solomon je dogodek naznani James E. Smithu, državnega pravdnika namestniku, ki vodi obtožbo proti trgovcem z belimi sužnici. Smith meni, da sta detektiva napadla Solomonu, ker sta misili, da imata pred seboj pričo proti David Parishu, trgovcu z belimi sužnici. Pred sodiščem in na zatočno klop pride več policijev, ki so jemali podkupnino od zvodenikov in zvodenikov.

Kajne, značilno je za javno varnost, če dva detektiva napadeta enega na ulici in ga pretepeta, da se sam sebi smili. Velika mora biti korupcija, kjer se gode take reči.

Cvetka današnjega sistema.

Nesramno izkorjevanje furmanjev in konzumentov po kupovalcih.

KAKO ODERUHI OPLENJUJEJO LJUDSTVO.

New York, 5. decembra — V mestu je prišel George J. Smith, farmer iz Glasona, Pa., ki je v pripristih besedah povedal, kako nesramno oderuhi odirajo ljudstvo. Kar je Smith povedal, in ni več oderuščev, ampak je navaden pop, ki se vrši pred očmi javnih organov in je pokrit s pladem trgovine.

Smith je oddajal mleko Farm-Slawson Decker Companyju po 2 in tri četrt centov kvort, ko so mleko v New Yorku prodajali po 10 in 11 centov kvort, ki pa danje stane 12 in 13c.

Nekemu agentu velike tvrdke je Smith prodal 2,500 bušljev krompirja po \$1 buštelj. V navzočnosti Smitha je agent telefonično prodal krompir po \$1.80-buštelj.

V nekem drugem slučaju je Smith prodal 500 sodov jabolk po 50c sod. Jabolka so bila prodana v Baltimoru po \$2 sod.

Izpod farmarja jasno dokazuje, da sprayijo največji dobilek ljudje, ki ne delajo, ampak le prekujujo in mešetarijo.

Cloveška družba, v kateri vladajo take razmere, nosi kali za razpad v sebi. Take razmere so nevzdržljive in vodijo v propatenje.

POD ENIM KLOBUKOM.

New York, 5. decembra — Kakšne zvez obstoje med policijskimi trgovci z belimi sužnici v New Yorku, je dokazal napad na José Solomona, ki je pričal pri obravnavi proti trgovcem z belimi sužnicami na "kriminalnem" področju.

Ko je Solomon prišel do vogala 9. ulice in 1. ceste, ga je ustavil trgovec z belimi sužnici in ga vprašal, kako napreduje obravnavava proti zvodenicam in zvodenikom.

Preden je Solomon odgovoril, ga je tuječ že vdari. Solomon se je postavil v bran, ali pa minute kasneje sta pribitela dva druga neznanca na pozorišče in pričela sta udrihati po njem.

"Koliko detektivov ste že spravili v ječo?" ga je prašal eden napadalec, potem ga je udaril z napestnico po desnem liev, da se je Solomon stremnil vred očem in je zavpil: "Policija, policija!"

"Ni treba klicati police," sta zarežala napadalec in odpelje sužnike, da sta Solomonu zablizeli policijski zvezdi v oči. Na to sta padla zopet po njem in Solomon je pričel teči, da uide napadaletma. Pustil je jopič in klobuk na mestu, k sreči je imel \$108 v hlačni žepu.

Solomon je dogodek naznani James E. Smithu, državnemu pravdniku namestniku, ki vodi obtožbo proti trgovcem z belimi sužnicami. Smith meni, da sta detektivi napadla Solomonu, ker sta misili, da imata pred seboj pričo proti David Parishu, trgovcu z belimi sužnici. Pred sodiščem in na zatočno klop pride več policijev, ki so jemali podkupnino od zvodenikov in zvodenikov.

Yonkers, 5. decembra. — Od kar je izbruhnila stavka cestnoželezniških uslužbencev v New Yorku, ki se je razširila tudi na to predmestje, je ležala železniškim kraljem v želodcu mestna odredba, ki določa, da se mora vsak motornik ali sprevodnik učiti najmanj petnajst dni, da je sposoben opravljati službo. Odredba je gotovo koristila cestnoželezniškim uslužbencem in tudi občinstvu, ker ga je varovala pred neukinimi motorniki in sprevodniki, bila je pa seveda na škodo družbe, ker nismo uvažati profesionalnih stavkokazev, ki "delajo" le ob času stavke, navadno se pa klajto po besnicah in drugih malovrednih lokalih, ki služijo ljudem iz človeških nižin za zbirališče.

Sodnik, pred katerim se je vrnila obravnava in je odredbo proglasil za protiustavno, je utemeljil s svojo razsodbo z besedami, da odredba škodi občini in koristi družbi.

Ostra kazen, ki je doletela kontraktorja, in da smejo oderuhi nekontraktorjev odirati in oprenjevati ljudstvo, dokumentira sv. pisemsko hinavčino, ki je prešla od starosti Zidov na to deželo.

Rochester, N. Y., 5. decembra — Charles Benedict iz Elmire, član neke kontraktorske tvrdke, je bil obsojen na okrajnem sodišču okraja Canandaigua na \$300 denarne globe in dva meseca zapora, ker je nekemu delavcu prodal v suhem okraju čakico opojne piščake.

Ostra kazen, ki je doletela kontraktorja, in da smejo oderuhi nekontraktorjev odirati in oprenjevati ljudstvo, dokumentira sv. pisemsko hinavčino, ki je prešla od starosti Zidov na to deželo.

Proti oderuhom pomaga samo sredstvo. Občine in države morajo prevzeti razdelitev živeža. Pot, ki vodi do tega cilja so občinsko in državne klavnicne, pekarne, tržnice itd.

BUKAREŠT IZGUBLJEN.

Koliko stane vlada.

Za eno leto je treba \$1,654,819. 654. 08.

PRORAČUN ZDRAŽENIH DRŽAV.

Washington, D. C., 5. dec. — Proračun Združenih držav znaša za leto od 30. junija 1917 do 30. junija 1918 \$1,654,819. 654. 03.

Proračun so sestavili predstojniki departmov, ki ga je predložil kongresu McAdoo, zvezni zakladnik.

Izdatri bodo sledči:

Postavodajni	\$ 7,691,626.45
Ekonómne	32,978,665
Pravni	1,395,790
Poljedelski depart.	26,096,907
Za inozems. potrebe	5,700,626.66
Vojštvo	300,694,684.52
Mornarica	366,070,651.67
Indijanske zadave	12,230,356.67
Penzije	155,560.000
Panamski prekop	25,145,562.35
Javna dela	145,118,394.46
Pošta	325,355,820
Zmes	106,914,738.93
Stalni letni naknadni računi	\$143,864,830.32

Proračun za prihodnje fiskalno leto znaša \$87,197,550.96 več kot za leto, ki konča s 30. junijem 1917.

Če odštejemo manjšo vsoto, ki pojde za poštne potrebe, pojde največ milijonov za militarizem in marinizem. Plača pomorskev znesne \$51,023,776.15. Za mornariko pa je bilo 100. Za gradnjo ladij se zahteva \$96,962. 200. Za zbor letalcev pojde \$5,133,000. Okoli \$118,946,155 se bo izdalo le za povečanje mornarice.

Načrt za prevažanje mrtvih članov in mož domov se zahteva \$32,658.

Za izurjenje v rokodelstvu pojde v armadi \$200,000, za podkrovje civilistov v vojnih taborih pa \$3,591,000.

Vojni departement zahteva nadaljevanje na obrambna dela v pristanih \$56,999,481.21, za pristane in reke pa še posebej \$32,136,063.96.

Departement za notranje zadave zahteva \$8,283,000, trgovski departement pa \$2,604,300 več za sestavitev in zavzetje.

Za vzdrževanje meddržavne trgovske komisije pojde \$5,600,000.

ŽRTVE.

Povest. Spisal Fr. Serafin.

(Nadalevanje)

A ker je počenjal stvari, s katerimi se njegova pamet ni mogla sprijazniti, je bil dovolj moža, da ni zatajil svojega prepričanja. To je bila vsa njegova krivda. Ni bilo težko župniku tudi na gorenje besede odvrniti tako, da bi ne bil mogel ugovarjati. Toda zdaj Tomaž ni mislil več jasno. Nesreča ga je bila potrla ter ga dela ob prijeno mu energijo. Bil je vsled žalosti, vsled srda, ki mu je polnil dušo, in vsled mnogih prečutnih noči do skrajnosti izmučen. Njegovi žive so bili onemogli, in onemogla je bila vsled tega, tudi njegova volja, njegova duševna moč, njegova samozavest. Sposoben ni bil več za kak odpor, in vsled tega so ga zadele župnikove besede smrtno . . .

"Kazen božja! . . ." Še so mu zvenele po ušeh besede njegove žene, ki mu je venomer prorokovala nesrečo, in zdaj mu je vrgel še župnik te besede v obraz! "Kazen božja! . . ." Ta vzklik ga je zadel, kakor bi bilo treščilo vanj . . . "Kazen božja!" . . . Zazdelo se mu je, kakor bi to res drugače biti ne moglo. Da, zakaj se je prigodilo baš njegovi hčeri to, ko bi bil pričakoval od vsake druge prej kaj takega?!. . . Ni mar res posegla tu višja roka vmes? . . . Ali ni kazen izbrana tako, da se mora sklepati iz nje na previdnost, na voljo božjo? . . .

Pobegnil je tudi od župnika . . . Upal je prej, da si razbremeni sreco, ko strese svoj srd na tiste, ki jih je smatral za povzročitelje svoje nesreče, zdaj pa se je vračal še bolj pobit, še bolj obupan in strti proti domu. A včasi je zakipelo po njem... Včasi se mu je vzbudil spet stari ponos . . . Vsiljilo se mu je zdajpazdaj prepričanje, da trpi po krivici in takih hipih je dvignil pest proti nebu, kakor bi grozil onemu, ki ga je tako neusmiljeno udaril . . .

Ko stopi doma v sobo, ni bilo nikogar notri razen otroka, ki je ležal v zibelki. In kakor načak je začelo otroče spet kričati. Tomaž si zatisne najprej z rokama obe ušesi, potem pa skoči kakor besen k zibelki . . .

"Ali boš tiho . . . ali boš tiho!" je sikal skozi zobe, položivši svojo želesno dlani otroku črez obraz. "Ali boš tiho, Krščnik mladi, ti! . . ." Bil je ob vso pamet, ko se mu je bil vrnil spomin na starega sovražnika in na to, kar mu je bil storil . . .

Kako dolgo je tiščal otroka in kako trdo ga je tiščal, tega sam ni vedel . . . A ko je dvignil svojo roko, ni otrok več kričal . . . Hotel je spet iz sobe, ko stopi Manica noter . . . En sam pogled je zadostoval, da je vedela, kaj se je zgodilo . . . Tja se vrže k otroku in s pretresljivim, obupnim glasom vzklikne: "Oče, oče, kaj ste storili? . . . Oh, kaj ste storili, oče! . . ."

Tomaž je postal še nekoliko . . . Njegov obraz je bil izpremenjen — kazal je izraz duševno mrtevga človeka, izraz blažnika . . . Potem pa je zbežal ven — in opet ni vedel nihče, kam je izginil . . .

XVI.

Klerikalni Škrjanec je zopet sedel v liberalni gostilni sredi svojih političnih nasprotnikov. V konsumno društvo ga menda kar nič več ni mikalo.

"Hihih! . . ." se je smejal ter tolkel s pestjo po mizi. "Hihih, zdaj pa še ta! . . . Vraga, kaj takega pa še ne! . . . O ti prokleti devištvu, ti prokleti devištvu . . ."

"O kom govorиш Škrjanec, o kom?" vpraša nekdo, ki je bil še pri zadnjih njegovih besedah stopil v sobo.

"No, o tisti preljubi nečakinji načega župnika! . . . Saj veš menda, kaj se je zgodilo! . . ."

"Vem, vem! . . . Pa meni se ne zdi nič čuduo, da je prišlo tako! . . ."

"Čuduo! . . . Kaj bo čuduo!" odvrne Škrjanec. "Čuduo bi bilo, če bi bilo drugače, hihih! . . . Kakšnega vraka so pa tudi počeli zmeraj v tem načem konsumnem društvu! . . ."

"Eni dolžijo Dolfeta, drugi spet Bastona," pripomni gostilničar.

"Pa učitelj baje tudi ni povsem nedolžen!" pristavi mlad mož.

"To jaz rad verjamem, da se pretepavaš! . . ." pritrdi Škrjanec. "Kdor se naprime tistege petjota v konsumnem društvu, kar podivja... Jaz sem napravil še zmeraj kako neumnost, kadar sem se ga bil nalezel . . ."

"Jaz sem pa še nekaj drugega čul," izpregovori nekdo drugi, ki je dozdaj molčal in samo poslušal. "Pravijo, da tista punca niti ni sorodna župnikova . . ."

"I to jaz že davno vem, da ni! . . ." vzklikne Škrjanec, a se takoj udari po zobeh . . . Glasen krohot nastane vsled tega.

"Eh, Škrjanec, ta bi nam lahko marsikaj poskusil, če bi le hotel!" pripomni krčmar. "Njemu je vše dobro znano! . . ."

"Kaj bo meni znano! . . . Meni ni nič znano. In če mi tudi je — jaz molčam! . . ."

"Škrjanec, kaj pa je na tem resnico, da gre z vsoim konsumnim društvom navzdol?" vpraša preči pričlenit mož.

"Gre li navzdol ali gre navzgor, tega ravno ne vem," odvrne Škrjanec. "le toliko sem čul, da bodo tožili nekateri, ki so se preveč zadolžili, pa nečeno plačati!"

"Eh, potem bo pa koncu te glorie konec!" vzklikne krčmar. "Kakor hitro se začne tožbe, pa pojdai vse naravnem! . . . Skoda za te, Škrjanec, da si pri omih! . . . Kaj počneš potem, ko društva ne bo več? . . ."

"Kdo bo bolj vesel nego jaz, kadar ga ne bo!" se odreže Škrjanec . . ." Jaz prosim že dolgo po tistem Boga, da bi vse te klerikalne stvari vrag vzel!"

Te besede klerikalnega veljaka so iznova vzbulidle brupen smeh.

"Ali ste že slišali, da se je Tomaž iz Lipova vrnin domov?" vpraša krčmarica, morda zato, da bi dala pomenku drugo smer.

"E, saj je že precej časa odma!" odvrne nekov Lipovčan. "Jaz sem ga že parkrat videl . . . Slab je, slab! Stvar mu gre do sreca . . . Boste videli, mož ne bo dolgo! Sama kost in koža ga je še! . . ."

"Bog ve, če ga ni res župnik zamaševal!" se oglasti spet krčmarica. Bila je esicer liberalna kakor njen mož, toda v to je vendar verovala, da župnik lahko zamašuje koga.

Nekateri so se muzali pri tej opazki, zopet druge pa je obšla zona, ko so se zmisili, kaj župnik vse lahko naredi . . .

Pogovor se je začel suhati nato o Tomažu in Manici, ki je imela radi umora priti pred potrotnike . . ."

Da je umrl Maničin otrok nenanavne smrti, se je bilo razglasilo z nenavadno hitrostjo. Bilo ni skoro drugače mogoče, nego da je kdo videl, kaj se je bilo zgodilo. Na kmetih niti smrt odraslega človeka ne vzbuja kdove kake pozornosti, kaj se smrt nekoliko dni starega otroka . . . Če pogine komu kako živinče, da, to je kaj drugače! . . . Za Boga, to je nesreča! . . . Ali će umrje človek in še celo otrok — kaka izguba je to? . . .

Navadno se tudi za to nihče ne briga, za kakko boleznijo je kdo umrl . . . Mrtvaški oglednik poznava bore malo bolezni: pri starci je večjedan slabost, pri otrocih božjast vzrok smrti. In prav nihče se ne vprašuje, je li res tako ali ne, da na podlagi takih izkazov se sestavlja celo statistika, tista neovržena statistika, ki računi s samimi istinitimi podatki, in pri kateri je izključena vsaka domišljija! . . .

Tudi pri Maničinem detetu je bil mrtvaški oglednik navedel božjast kot vzrok smrti. In vendar se je zvedela resnica, vendar se je raznesla veste, da je bil otrok zadušen! . . .

To je bilo čudno, čudno tem bolj, ker se je pripovedovalo samo dejstvo, o okolnostih, v katerih se je bilo zgodilo to, pa se je molčalo popolnoma . . . Skrbeli pa so ljudje tudi za to, da je prišlo oblastvo zločinu na sled.

Ko je Manica videla, da je stvar izdana, da bode zakon zahteval svojo žrtev, ni ne trenotek omahovala — vedela je takoj, kaj ji je storiti! Neizmerna je bila bolest, ki jo je občutila spričo smrti svojega otroka! . . . Dosti solz je bila že potočila v svojem mladem življenju, a tako bridkih še ni jokala kakor nad svojim mrtvim detetom. To so bile krvave solze v pravem pomenu besede! . . . Hujši udarec bi je ne bil mogel zadeliti! . . . Rada bi bila dala svoje lastno sreco iz prsi, če bi bila mogla rešiti ž njim ljubljeno bitje! . . . Kako ga je stiskala k sebi, kako si je pričadevala, da bi mu vdahnila zopet življenje! . . . Zankan! . . . Usode neusmiljena roka je bila posogla iznova vmes, vse njene lepe sladke nadese so bile uničene, zopet se je tema zgrinjala nad njo! . . .

In morilec ljubljenega otroka je bil njen rodni oče! . . . Njen lastni oče je povzročil strašno nesrečo, katere pogubni učinek se ni dal odvrniti več, pod katero težo se je mogla zgrudit v prah... Bila je strta, uničena! . . . In vendar se ni srdila nad očetom . . . Nasprотno, pomilovala ga je! . . .

Zavedala se je, kako grozivo žalost mu je napravila, zavedala, koliko je trpelo radi nje njegovo pošteno sreco! . . . In bila je od vsega potrečeta prepričana o tem, da tega, kar je bil storil, nikdar ni storiti nameraval, bila je uverjena, da ni bil pri pravi zavesti, ko je zvrnil strašno dejanje, in da je nesreči pripadal pri tem nemala uloga! . . . A tudi ko bi res bil namenoma položil roko na otroka, bi ne bila dvojila ne hip o tem, kaj je njena dolžnost! . . . Očeta bi ne bila izdala za ves svet ne! . . . Hvalila je Boga, da materje tisti čas ni bilo doma, in da nihče ni bil priča strašnemu prizoru! . . . Kakor hitro se je zavedala, da je njen oče v nevarnosti, je prešinilo nekaj kakor heroizem njene prsi, in s posnosu samozavestno odločnostjo je vzkliknila sama pri sebi:

"Za očeta v smrt, ako treba! . . ."

Čutila je instiktivno, kako jo oče ljubi, čutila, da je le njegova izredna ljubzeen do nje vir oni neskončni bolesti, ki ga je prevzela tako, da ni več vedel prav, kaj dela! . . . In vračala mu je to ljubezen! . . . Žrtvovati se je hotela zanj! . . . Brez pomisleka je vzela krvido nase. Strašila se ni niti materini solza, niti je ni mogla od njenega naklepja odvrniti bojazen pred novo sramoto in pred hudo kaznijo, ki je je čakala . . .

"Za očeta vse!" to je bila zdaj njena deviza, in v tej brezmejni tugi, ki je polnila zdaj njen dušo, ji je bila zavest, da bo trpela za očeta, v tešilo, v tolažbo! . . . Misel, da ji oče odpusti, ako bude vedel, kako neskončno ga ljubi kakor se žrtvuje zanj, jo je naravnost osrečevala, in žarek veselja ji je prešinil prsi, če se je spomnila, da bo izpremenil svojo sodbo o njej, da se bo njegovo sreco zopet ogrelo zanj! . . . Kaj se je brigala za to, kaj bodo govorili ljudje! . . . Mati — seveda mati — zanj bodo to kaj groznejje! A še vedno bolje zanj, da izgubi bēer, nego da bi izgubila moža! . . .

In zadeala je težki križ na ramo in z vdanostjo se ga je oklenila.

Brez obotavljanja se je dala odvesti v zapor... (Dalje sledi).

Mož z želesno 'krono'.

Spisal Ivo Šorli.

(Konec.)

"To pomeni, da pogledam jaz pri vsakem, ki pride semkaj tod mimo, predno gre dalje, katero pot si mora izbrati. Vidiš, tu-le nostri v tej knjigi je že vse lepo dočeno, zato da ne nastane na kateri izmed trojih poti prevelika gneča, ha-ha! Posebno glede leve poti je treba dobro paziti, ha-ha, dasi je tam še največ prostora, ker je široka. Tudi ona desna pot je včasi preveč obljudena, ker ni nikakor tako pusta, kakor ti je raveno pravil oni bledi norec! . . . Pravijo, da je vse polno skritij počivališ ob njej, ha-ha! No, ta srednja pot pa gospodom potnikom in gospem pa gospicam potnicam nič prav ne diši. Zato je treba posebno skrbeti, da ni polno pravil oni bledi norec! . . . Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

Zavil je jo v stranske, ozke, siromaške ulice... In tu zopet strašni prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In vedno več in vedno več... In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! . . .

In včasi je vstrani prizori... Iz hiše v hišo je hodil mož z želesno krono in iz vsake je pripeljal nove jetnike... Raztrgane, upadle može, bolne, šibke starce, medle ženske, nage otreke! . . . Tu jok, tam klečev, med vsem rožljanje verig! .

LETÖ—YEAR IX.

Entered as second-class matter January 20, 1910, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1873.

CHICAGO, ILL., SREDA 6. DECEMBRA (DECEMBER) 1916.

STEV.—NUMBER 159.

Wilsonovo poročilo kongresu.

Predsednik priporoča zakon proti strijaku na železnicah.

NITI BESEDICE O DRAGINJI.

Washington, 5. dec. — Danes opoldne je predsednik Wilson prečital svoje poročilo kongresu, ki je imel skupno sejo oben zbornic.

V svojem poročilu se je bavil Wilson največ s priporočanjem novih zakonov, ki imajo opraviti z železnicami, posebno pa postave, ki bi dočakale prisilno preiskavo medznih sporov med železniškimi družbami in železničarji. Preiskave bi bile v rokah obstoječega vladnega razsodišča in strijaku ali izprtje bi morale biti prepovedano, dokler niso končane preiskave. Gledate na povisjanje železničkega tarifa za tovor po meddržavnim komisijam z dovoljenjem kongresa ni Wilson omenil nitičesar. Dalje je predsednik priporočal zakon proti volilni korupeciji, ki bi regulirala izdatke kandidatov za volilne kampanje.

O draginji ni izpregovoril Wilson niti ene besedice. Ravnotak je zamolčal zadave Združenih držav z inozemstvom.

Galerije v kongresni zbornici so bile natlačene poslušalec in na galeriji je visel prapor z napisom: "Gospod predsednik, kaj boste storili za žensko volilno pravico?" Wilson je videl prapor in za hip je prenehal s čitanjem. Kongresni so že mislili, da bo naredil opazko zaradi napisa, toda s prisiljenim nasmehom je nadaljeval s čitanjem.

DVE SUBMARINKI V AMERIŠKEM VODOVJU.

Providence, R. I., 5. dec. — "Providence Journal" piše: Brezčinko svarilo kapitanom trgovskih ladij v zapadnem Atlantiku je bilo odrejeno po angleški admiriliteti, ki je dobro znala, da se nahaja v bližini Zapadnoindijskih otokov dve nemški submarinki modela U-53. Submarinki sta tukaj že od časa, ko je U-53 potopila šest ladij ob ameriški obali. Dalje je znano v Londonu, da sta 5. novembra odpłuli dve submarinki najnovnejšega modela iz Kiela proti Ameriki. Odpotovale so pravzaprav štiri, toda angleškim razruševalkam se je površilo potopiti dve, medtem ko sta drugi dve ušli iz pasti.

Ameriška vlada je bila takoj obveščena, da sta dve submarinki na poti v Ameriko in Wilson je o tej stvari že govoril z nemškim poslanikom v Washingtonu. Uradniki v nemškem poslanstvu so v privatem pogovoru priznali, da je ameriška vlada zagrozila Bernstorfu, da ne trpi več potapljanja trgovskih parnikov na tej strani Atlantika in da ponovitev hračenja U-53 bo pomenilo pretrganje diplomatskih vezi med Združenimi državami in Nemčijo.

Ob submarinkih, ki se potepata v ameriških vodah, sta bili proti koncu novembra nedaleč od Bermude in Jamaike. Zadnji teden je pa izvedela ameriška vlada, da sta submarinki ustavovili svoje zatočišče na otoku Sv. Margarete nedaleč od Venezuele.

NESREČA Z VLAKOM.

Bacon, Falls, Conn., 5. dec. — Na New York, New Haven & Hartford železnicu je osebni vlak trečil ob tovorni vlak, ki je stal na stranskem tiru. Strojvodja in kurjač osebnega vlaka sta dobila take opeklime, da sta umrli. Več oseb je bilo ranjenih in dva žravnica sta bila vbita.

VРЕМЕ.

Vremenski biro naznanja, da bo v četrtek deloma oblačno in gorko v Illinoisu, Indiani, Wisconsinu in spodnjem Michiganu; jasno v Missouri; nestanovitno in dež v Minnesota; in sneg v gornjem Michiganu.

Temperatura zadnjih 24 ur v Chicago: najvišja 50, najnižja 42 stopinj.

Živ arzenal.

Slaboumen človek, obložen s številnim orožjem, je obstrelil sodnika.

ŽRTVE OLJNEGA TRUSTA.

Hammond, Ind., 5. decembra. — V Whitingu, Ind., živi neki Mihail Inik, ki je ponesrečil pred desetimi leti ko je delal za Standard Oil družbo. Tožil je družbo za odškodnino in sodišče mu je priznalo \$1,500. Vsled nezgode, ki ga je doletela, se mu je omračil duh. Na čeku je bilo zapisano \$1,500.00 in to je vplivalo na Ineka, da si je domišljal, da je ček vreden \$150.000. Poskušal ga je večkrat zmenjati in nekoč se je celo peljal v Washington, da mu predsednik Taft pripomore, da zmenja ček za \$150,000 mesto za \$1.500.

Inik je bil norec, to je vedel vsakdo, ki ga je poznal. Spadal je med takozvane pohlevne blazneže, ki ne store nikomur kaj žalega.

Včeraj je Inik nenadoma prišel na sodišče v Hammond, da vpraša višjega sodnika Greenwalda, kakor stoji s tožbo za odškodnino proti Standard Oil družbi. Na sebi je imel dolgo suknjo. Ko je stopil pred sodnika, mu je sodnik lejal, naj gre domov in se umije po obrazu.

V tem trenotku je Inik vrzel raz sebe suknjo in stal je pred sodnikom v železni opravi po modi srednjeveških vitezov. Na glavi je imel krinko, na kateri je imel prilepljeno brado iz žime, da je izgledal bolj strašen. Na nji je bleščal napis: "Ljudstvo ne vzemirjavaj se. Jaz sem Združenje države in bil sem konjenik. Hočem pravice vsakega. Srečal sem smrt."

Za pasom okoli železne obleke je imel štiri samokrese, dve sekiri, dolgo sabljo, napestnico in dolgo bodalo.

Komaj je vrzel suknjo raz sebe, je oddal strel na sodnika in ga zadel v roko blizu rame. Berič De Bow, ki je slišal strel, je prihitek gledat, kaj se godi, a pozdravila ga je toča krogel. Ena krogla ga je zadel v glavo, dve v desno roko in dve v desni člen. Zadel je še nekega porotnika, ki je pomolil glavo v hodnik.

Na to je Inik vrzel od sebe izstreljena samokresa, izdrl je sabljo in planil v sodniško dvorano z besedami:

"Doli s tirani, s trusti in Standard Oil družbo. Vbijem vse sodnike v tej deželi."

Komaj je bil v dvorani, so nanj planili beriči, ki so ga takoj izpustili, kričeč od bolečin. Inikov oklep je bil nasut z iglam, ki so štrelje od njega kot ščetine od jaza, če se zvije v klopčič. Končno ga je nekdo s samokresom udaril od zadaj po glavi, da je padel na tla. Zdaj so ga še zvezali in oddeli v zapor, odkoder ga najhrž delpeljejo v norišnico.

PROTIŠTAVKOŠKA ODREDBA PROGЛАШЕНА ZA PROTISTAVNO.

Yonkers, 5. decembra. — Od kar je izbruhnila stavka cestnoželezniških uslužbencov v New Yorku, ki se je razširila tudi na to predmestje, je ležala železniškim krajem v želodeu mestna odredba, ki določa, da se mora vsak motornik ali sprevidnik učiti najmanj petnajst dni, da je sposoben opravljati službo. Odredba je go tovo koristila cestnoželezniškim uslužbencem in tudi občinstvu, ker ga je varovala pred neukini motorniki in sprevidniki, bila je pa seveda na škodo družbe, ker ni mogla uvažati profesionalnih stavkokazev, ki "delajo" le ob času stavke, navadno se pa klijatijo po bezniah in drugih malovrednih lokalih, ki služijo ljudem iz človeških nižin za zbirališče.

Sodnik, pred katerim se je vrila obravnava in je odredbo proglasil za protistavno, je utemeljil s svojo razsodbo z besedami, da odredba škodi občini in klijati družbi.

Satlononi še niso izumrli.

Cvetka današnjega sistema.

Nesramno izkoricanje farmcev in konsumentov po kupovalcih.

KAKO ODERUHI OPLNJEJO LJUDSTVO.

New York, 5. decembra. — V mestu je prišel George J. Smith, farmar iz Glasona, Pa., ki je v pripristih besedah povedal kako nesramno oderuhi odpirajo ljudstvo. Kar je Smith povedal, da ni več oderuščev, ampak je navadno rop, ki se vrši pred očmi javnih organov in je pokrit s plimami trgovine.

Smith je oddal mleko Farmar Lawson Decker Companyju in 2 in tri četrt centov kvort, ko so mleko v New Yorku prodajali do 10 in 11 centov kvort, ki pa sadaj stane 12 in 13.

Nekemu agentu velike tvrdke je Smith prodal 2,500 bušljivih krompirja po \$1 bušlj. V navadnosti Smitha je agent telefonično prodal krompir po \$1.80 bušlj.

V nekem drugem slučaju je Smith prodal 500 sodov jabolk po 50 centov, Jabolka so bila prodana v Baltimoru po \$2 sod.

Izpoed farmarja jasno dokazuje, da sprayijo največji dohodek ljudje, ki ne delajo, ampak le prekupejo in meštarijo.

Cloveška družba, v kateri vladajo tako raznere, nosi kali za razpad v sebi. Take raznare so nevzdržljive in vodijo v propatenje.

POD ENIM KLOBUKOM.

New York, 5. decembra. — Kakšne zveze obstoje med policejijo in trgovci z belimi sužnjenimi v New Yorku, je dokazal napad na José Solomona, ki je pričal pri obravnavi proti trgovcem z belimi sužnjenimi na kriminalnem področju.

Ko je Solomon prišel do vogala 9. ulice in 1. ceste, ga je ustavil trgovec z belimi sužnjenimi in ga vprašal, kako napreduje obravnavava proti zvodeniam v zvognikom.

Preden je Solomon odgovoril, ga je tujee že vdari. Solomon se je postavil v bran, ali pol minute kasneje sta priheta dva druga neznanca na pozorišče in pričela sta udrihati po njem.

"Koliko detektivov ste že spravili v ječo?" ga je prašal eden napadalec, potem ga je udaril z napestnico po desnem licu, da se je Solomon stenil vred očni in je zavil: "Policija, policija!"

"Ni treba klicati policije," sta zarezala napadalec in odpela sužnje, da sta Solomonu zabliščali policijski zvezdi v oči. Na to sta padla zopet po njem in Solomon je pričel teči, da uide napadalec. Pustil je jopič in klobuk na mestu, k sreči je imel \$108 v hlemem žepu.

Solomon je dogodek naznani James E. Smithu, državnega pravdnika namestniku, ki vodi obtožbo proti trgovcem z belimi sužnjenimi. Smith meni, da sta detektiva napadla Solomon, ker sta mislili, da imata pred seboj pričelo proti David Parishu, trgovcu z belimi sužnjenimi. Pred sodiščem in na zatožno klop pride več poliečev, ki so jemali podkupnino od zvodenikov in zvodnje.

Kajne, značilno je za javno varnost, če dva detektiva napadeta človeka na ulici in ga pretepa, da se sam sebi smili. Velika mora biti korupecija, kjer se gode take reči.

OSTRA KAZEN.

Rochester, N. Y., 5. decembra. — Charles Benedict iz Elmire, član neke kontraktorske tvrdke, je bil obsojen na okrajnem sodišču okraja Canandaigua na \$300 de narne globe in dva meseca zapora, ker je nekemu delavecu prodal v suhem okraju čakajočo opojne piščake.

Sodnik, pred katerim se je vrila obravnava in je odredbo proglasil za protistavno, je utemeljil s svojo razsodbo z besedami, da odredba škodi občini in klijati družbi.

Satlononi še niso izumrli.

Ostra kazen, ki je doletela kontraktorja, in je smejo oderuhi nekaznovano odlati in oprenjeti na kontraktorske tvrdke, je bil obsojen na okrajnem sodišču okraja Canandaigua na \$300 de narne globe in dva meseca zapora, ker je nekemu delavecu prodal v suhem okraju čakajočo opojne piščake.

Sodnik, pred katerim se je vrila obravnava in je odredbo proglasil za protistavno, je utemeljil s svojo razsodbo z besedami, da odredba škodi občini in klijati družbi.

Satlononi še niso izumrli.

BUKAREŠT IZGUBLJEN.

Koliko stane vlada.

Za eno leto je treba \$1,654,819. 654. 03.

PRORAČUN ZDRAŽENIH DRŽAV.

Washington, D. C., 5. dec. — Proračun Združenih držav znača za leto od 30. junija 1917 do 30. junija 1918 \$1,654,819.654.03.

Proračun so sestavili predstojniki departmov, ki ga je predložil kongresu McAdoo, zvezni zakladnik.

Indatki bodo sledili:

Postavodajni	\$ 7,691,626.45
Ekskurzivni	32,978,665
Pravni	1,395,790
Poljedelski depart.	26,096,907
Za inozems. potrebe	5,700,626.66
Vojništvo	300,694,684.52
Mornarica	366,070,651.67
Indijanske zadeve	12,230,356.67
Penzije	155,560.000
Panamski prekop	25,145,562.35
Javna dela	145,118,394.46
Pošta	325,355,820
Zmes	106,914,738.93

Stalni letni naknadni računi

\$143,864,830.32

Proračun za prihodnje fiskalno leto znača \$87,197,559.96 več kot za leto, ki konča s 30. junijem 1917.

Ce odstevemo manjšo vsoto, ki pojde za poštne potrebe, pojde največ milijon za militarizem in marinizem. Plača pomorskev zmes \$51,023,776.15. Za mornaricu pohto pojde \$7,133,002.78. Za gradnjo ladij se zahteva \$96,962.200. Za zbor letalcev pojde \$5,133,000. Okoli \$118,846,155 se bo izdatilo za povečanje mornarice.

Se za prevažanje mrtvih članikov in mož domov se zahteva \$32,658.

Za izurjenje v rokodelstvu pojde v armadi \$200,000, za poduilistov v vojnih taborih pa \$3,500,000.

Vojni department zahteva nadaljevanje za obrambna dela v pristanih \$56,999,481.21, za pristane in reke pa še posebej \$32,136,063.96.

ŽRTVE.

Povest. Spisal Fr. Serafin.

(Nadleževanje)

Tomaž pa je bil zapadel nekemu čudnemu duševnemu stanju. Zdaj se je jasno zavedel, kaj je učinil, zdaj zopet je bilo vse megleno pred njegovimi duševnimi očmi, in vsi dogodki so se mu prikazovali kakor v meglenih sánjah. Često je dvojil o vsem, dvojil celo o lastni eksistenci, kmanu pa se mu je posvetilo, in vedel je natanko tudi da posledice, ki jih je moral imeti njegovo dejanje. Vedel je, da bodo prijeli njegovo hčer, aka se on ne izda. Včasi se je stresel, in posilile so ga solze usmiljenja do hčere, ko ga je prešinila ta zavest; drugikrat spet se je divje zakrohotal ob tej misli . . . Sovraštvo ga je polnilo do celega sveta, sovraštvo tudi do lastne hčere, in neko satansko veselje se ga je lotevalo, če se je spomnil, da bode hči trpela ranj. Vsi ti razni duševni razpoložaji pa so se menjavali tako hitro in prehajali tako naglo drug v drugega, da do kaakega sklepa več priti ni mogel . . .

Poleg vsega tega so ga mučili tudi verski dvomi. Tiste trdospredne župnikove besede so se mu bile zajedle v mesu, in ni se mogel odtegniti njih vpliv več . . . Kakor z železnimi kremlji so se oklepali ti dvomi njegovega duha in se mu zasajali v srce . . .

"Kazen božja . . . kazen božja . . . kazen božja . . ." je mrmral včasi sam pri sebi. In čim bolj je stresal z glavo, da bi se iznebil neprijetne misli, tem bolj so mu usta ponavljala one besede, in povzročala mu je grozne muke skrb, niti kriva res njegova upornost, njegova brezbožnost vse nesreče . . .

Tako na duhu bolan se je bil vrnil spet domov. S seboj pa je prinesel molek s takimi debelejimi jagodami, kakor ga je bil tistikrat v svoji jezi razrgljal ter vrgel skozi okno . . .

Vprašal ni žene nič ne po hčeri ne po čem drugem. Vedel se je nenavadno in molil je mnogo na tisti molek . . . V cerkev pa ni hodil. Toda neko nedeljo se je vendarne napotil tudi k maši. Prebil je bil noč bolj mirno nego po navadi, in ženi se je tisto jutro zdelo, kakor bi se mu bilo zdravje hipom izboljšalo. Spominjal jo je po svojem vedenju preteklih časov, in kako vesela je bila, ko je videla, da se je spodobno oblekel in da hoče v cerkev.

In Tomažu je bilo res malo odleglo. V glavi se mu je bilo deloma zjasnilo, in v njegovem sru se je bilo oglasilo neko domotožje po preteklih časih, domotožje, ki ga je zvabilo, da se je napotil proti župni cerkvi. Komaj pa je bil notri, začne mu spet šumeti po glavi. Pred očmi so mu plavale velike sajaste lise, ki so se zdaj zgrijale vklip ter zavijale vse okrog njega v temo, zdaj zopet razmikale se toliko, da je razločeval semtertja kakega človeka ali kak drug predmet. In vedno hujše mu je postajalo . . . Med pridigo si je moral tisati ušesa, take bolečine mu je povzročal v glavi gospoda Rajmunda rezki glas. In ko je bil župnik spet pred oltarjem, je vse plesalo pred njim. Včasi je videl same gole stene, potem pa so se mu zablesteji spet oltarji pred očmi, in na njih je vse živilo in sukal se semtretje . . . Zdelo se mu je, kakor bi bili pijani ti svetniki božji po oltarjih, tako so se gugali, tako so se zibali . . . Sv. Tomaž, njegov patron, je vihel silico, kakor bi se hotel ubraniti kakemu napadu; sv. Simon je mahal s svojo žago okrog, in sv. Andrej se je zviral semtretja ob svojem kriku. Majale pa so se tudi razne svetnice božje, in zo se mu je zdelo še posebno simečno . . . Sv. Neža, sv. Klara, sv. Katarina . . . toliko da plesale niso . . . In vse te svetnice in svetniki so čudna kremžili obraze, da se je začel nehote simečat. Ljudi, ki so sedeli poleg njega in ga opazovali, je izpreletavala groza, tako neznanško se je rečal, tako čudno je strmel predse . . .

Tomaž pa se za nikogar ni menil. Vso njegovo pozornost je absorbiralo to, kar se je godilo pred njegovimi očmi po oltarjih . . . Včasi ga je smeh postil skoro na glas, tako so poskakovali pred njim izvoljeni božji . . .

Nic dvojbe! . . . S kora so bučale orgle, svetniki in svetnice božje pa so rajali in plesali . . . "Tako nekako bo v nebesih," si je mislil Tomaž v svoji zmedenosti. A hkratu ga zaskeli nekaj pri sru. Zdrzne se, in njegovim očem se po-kake hkratu spet nekaj povsem novega. Svetniki so bili spet mirni, a imeli so vse svoje oči vprte v sru. In ko se je ozrl po ljudeh, je zapazil, da tudi vti ljudje manj gledajo. To ga je vzenimirilo. "Kaj mi hočejo ti ljudje in svetniki?" si je mislil. "Ali mir vedo, ali vedo . . ."

Pot om začne vstajati po čelu, in smrtni strah ga navaja. Imel je občutek, kakor da se vzdigne po zdajpaznj vti ti ljudje okrog njega, da planete manj in ga pobijejo . . . Klicati je hotel na pomoc, a pošla mu je bila vsa sapa . . . V prisah ga je tukalo, kakor bi mu bila navajena težka skala na tem. Ozre se kvišku, in zadrži se men, da se dviga strop in da se umika bolj in bolj v nedogledno višavo, kakor bi hejal pred nepravim pogledi. A hkratu se začne spuscati spet v nižavo, in zdaj se je bil, da bi ga ne začezal, da bi ga na prisotni na glavo . . . Sključi se jabol, da se je skoro skril pod klop.

In teti, babinecneji ga vzdrami zvome. Pozvonilo je hkrati, pozdržovanju. Za hip ūu razbursti spet duh in prekreni se . . . A ko zagleda župnika, zakrije hipom po njegovih žlab. Iznova ga prešimo misel, da je on in tisti drugi krv njegove matere . . . Ko bi ne bilo njega, ko bi ne bilo tistih dlanov, bi klečala njegova hčer ke vedno tudi na pred Marijino oltarjem, in on bi se ozirkal in se danes s tistimi veseljem, s tistim poslovom kakovitega dnu . . . Zakaj je poseg v njegove rojnosti v razmerje, zakaj je s svetimi nespametni nujni prečrkanimi zlatevami posvoren, da se nje greta hčerkev brigala za njegovo voljo, da je

gledala samo na to, kako bi se župniku prikupila? . . . Spomnil se je tudi, kako nemilo ga je župnik tistikrat odslovil, ko mu je bil prišel očitat njegovo nespamet, njegovo krvido . . .

"Kazen božja . . . kazen božja . . . kazen božja! . . ."

Ha, kako so mu brenčale spet te besede po ušesih, kako mu je njih pomen razdeval sreč! . . .

In čudno! Zavedel se je za hip celo, da so bibe baš te besede, ki so zdrobile popolnoma njegovo moč ter ga storile bolnega . . .

Ta trenotek je vse natanko vedel, kaj se je bilo zgodilo z njim, vedel je, da ni več človek, kakor so drugi ljudje, da se ponavljajo časi ko je njegov duh teman . . . Zavedel se je vse svoje grozne nesreče . . . V krčeviti bolesti mu je zatrepetalo sreča, a obenem se ga je lotil divji, nevzdržen srd do človeka, ki ni imel usmiljenja z njim, ki mu je v hipu, ko je potreboval tolazbe, vrgel one strašne, grozne besede v obraz, ki ga mučijo zdaj noč in dan . . . In v tem sru je pozabil spet, kje je . . . Samo župnika je še videl tam pred oltarjem, a tudi že ne več takega, kakršen je bil . . . Zdeto se mu je, da ima glavo nazaj zasukan in da se mu roga in smeje. To pa je le še pomnožilo njegovo jezo . . .

Iznova je legala tema na njegovo glavo . . .

Župnik je hotel ravno povzdigniti sv. hostijo, ko grozen, neznanški glas pretrese cerkvene prostore:

"Ti si kriv, ti . . . ti . . . ti! . . ."

Tomaž so takoj obstopili štirje možje ter ga odvedli iz cerkve. Župnik pa je trepetal kakor list v vetru in komaj se je vzdržal pokoncu, tako zelo se je bil prestrašil. Poskusil je dvakrat povzdigniti hostijo nad glavo, a vselej so mu odpovedale roke. Komaj je domačeval, izkristijal pa so ga moral peljati domov . . .

"Ti si kriv! . . ." Te besede so ga bile zadene kakor strela, in zdelo se mu je, da so prišle naravnost iz nebes dol. Te besede so mu zdaj glasno potrjevale, kar mu je že davno po tihem odišala vest — da je s svojim postopanjem res zakrivil marsikatero nesrečo! . . . Že davno se ga je lotevalo tudi prepiranje, da pri njegovih podjetjih ni blagoslova božjega . . .

Do tega spoznanja so ga bili privedli veliki neuspehi njegovega delovanja. Konsumnemu družvu je pretil vsled njegove lahkomiselnosti polom. Vsak dan je bilo bliže propada . . . Peklo pa ga je tudi to, da si na višjem mestu ni priboril nikakega pripoznanja. Tako željno pričakovan plačilo je bilo izostalo . . . Prehiteli so ga bili drugi, ki so imeli več sreče s svojim prizadevanjem . . .

Vse, prav vse mu je hodilo zadnji čas navskriž . . .

Vzgojil si je bil posebno policijo, ki mu je nosila novice skup ter ga obveščala o tem, kaj je ta ali oni govoril. Ti ljudje, ki so dobivali od njega plačila v razni obliki za ta svoj nelepi posel, so prihajali še vedno prav pridno k njemu, a kar so mu zdaj pripovedovali, se je tikalo skoro vse samo njega. Začel jih je poditi od sebe, ali pa je sam bežal pred njimi! . . . Nič več, nič več ni hotel imeti opraviti z njimi! . . . Neljubo mu je bilo slišati, kako sodijo njegovi nekdanji dobrisi prijatelji o njem! . . . Oh, to so bile grozne, grozne reči, ki so mu jih nosili! . . .

Semtertje je izkušal na pričini ovreči to, kar se je godilo. Imenoval je naravnost lažnike tiste, ki so raznašali razne nelepe vesti o njem. Svaril jih je, da naj se varujejo v prihodnje še širiti taki laži, in pretil jim je s tožbo. Toda vse to nič pomagalo. Ljudje so se mu rogali in še dalje so devali vsako njegovo početje na rešeto in podtikali mu stvari, na katere nikdar mislil ni! . . .

Ah, gospod Rajmund je zdaj žel, kar je sejal! . . . Zdaj se je suočoval, katere ni pobijal, kakor bi jo bil moral, obračala zoper njega sasmeča . . .

Vse to pa je bilo krivo da že davno ni več mirno spal in da je prečl premočno noči. Hote omotiti se, hote tako rekoč prisiliti zaspance, da bi mu zatisnil oči, je vlival slabno vino konsumnega društva poslej še v večji meri v se. A to je njegove živec še bolj razdevalo, njegovo zdravje še bolj izpodkopaval. . . Često je vstal sredi noči, ker ni mogel spati, ter šel ven pod milo neb. Toda semtertje ga je viden kdo, in to je dalo povod novim govoricam . . .

In vse je zvedel, vse so mu prišli takoj po vedati postrežljivi ljudje . . . Tako ni prišel do miru in bil je čimdalje bolj razburjen. A tudi pil je čimdalje bolj, deloma že iz obupa . . .

Zdaj pa se je bil pridružil še ta grozni krik Tomažev, ki mu je pretresel kosti in mozeg, ki je zadal njegovim živecem suntni udarec! . . . Bilo je res skoraj nekaj usodnega pri tem, da so bile njegove besede ugonobile Tomaža, a Tomaževe besede zopet njega . . . In kakor so donele Tomažu venomer po ušesih besede: "Kazen božja . . . kazen božja . . . kazen božja . . ." tako je on zdaj neprenehoma slišal oni strašni krik: "Ti si kriv!" "Ti si kriv, ti si kriv, ti si kriv!" je grmelo od vseh strani nadjen, in prizadeval si je zaman, da bi bil nadvladal razdraženost svojih čutov. Včasi je bilo ravno na tem, da bi zaspal; a v tistem hipu ko so mu zamišlale oči, se je oglasilo nad njim: "Ti si kriv!" Zdrznil se je, kakor bi mu bil šamil električni tok preko udov, in proč je bilo s spanjem . . .

"Da, kriv sem, kriv sem, kriv sem!" je vzdihoval včasi v nočeh brez spanja in se tolkel po prisih.

V takih hipih se je hkratu zavedal, da se ni zmagalo z njegovim stanom, da se je bil vrgel tako v vrtince živiljenja, da ni bilo prav, ko je zlorabljal cerkveno svojo oblast v nizkem posvetnem namene . . . V takih hipih se je njemu samemu gabilo vse to, kar je počel, da bi strl svoje nasprotne . . . Uvideval je, da je dajal svojim župljanim slab zgled, uvideval, da jih je izpodbijal k sovraštvu, a ne k ljubezni — in zdelo se mu je vse to zdaj greh . . . In kaj je bilo tisto z Mani-

DOPISI.

Virden, III.

V prestopnem letu 1916, v letu vsestranskega hrušča in trušča, je glavni urad S. N. P. J. v soglasju, kot tudi s pomočjo članstva iste rešil preec mu načrtenih na log zadnje konvencije. Vsekakor je še mnogo važnih zadev za rešiti. Izplačevanje bolniške podpore, nadzorovanje bolnikov, zadeva društvenih zdravnikov in trirazredna bolniška podpora so stvari, o katerih se danes mnogo članov, kot tudi društev dokaj zanimala, kako bi se kaj boljšega dalo ukreniti. Tozadnje razmotrovana v "Prosveti" od posameznih članov, kakor tudi inicijativni predlogi društva nam dovolj jasno dokazujo, da nekoč bode v tej zadevi nekaj potreba ukreniti. To mi je že davno jasno. Odprto pa pripoznam, da danes še ni čas ugoden za definitivno rešitev teh zadev.

Torej stvar še ni zrela. Ko se je leta 1903 pričelo gibanje v Chicago za ustanovitev Slovenske narodne jednote, pa je trepetal kakor list v vetru in komaj se je vzdržal pokoncu, tako zelo se je bil prestrašil. Poskusil je dvakrat povzdigniti hostijo nad glavo, a vselej so mu odpovedale roke. Komaj je domačeval, izkristijal pa so ga moral peljati domov . . .

Pozdrav. — S. K.

Opomba uredništvu. Državni zakoni ne prepovedujejo združitve in tudi ni posebnih zakonov, kako naj se združitev izvrši. Do sedaj je nekaj razsodov višjih državnih sodišč, na katere se je treba ozirati pri združitvi.

Štatistika o bolniških razredih izide ob novem letu. Treba je najmanj enoletne skušnje, da se dobije razmerni rezultat.

Tiskovnih pomot ni kriva le tiskarna, ampak tudi člani.

Dnevnik odhaja vsaki dan ob eni popoldne iz Chicago, ker prejede odhajo po poštni vlaki. Danes ne izhaja list, po katerem bi ne skandal tiskovni škrat in delal svetjih kozlov, odkar stavijo črkostave s strojem. Tudi o listu bo predloženo poročilo letni seji.

Dnevnik odhaja vsaki dan ob eni popoldne iz Chicago, ker prejede odhajo po poštni vlaki. Danes ne izhaja list, po katerem bi ne skandal tiskovni škrat in delal svetjih kozlov, odkar stavijo črkostave s strojem. Tudi o listu bo predloženo poročilo letni seji.

Mnogi listi delajo tako, a s tem ni prav nič pomagano naročnikom. Edina olajšava je, da si do mišljajo, da jim pošta dostavi list isti dan, kot je tiskan. dasiravno žive pet ali še več sto milij od mesta, v katerem list izhaja. — Po zdrav!

Canonsburg, Pa. — Po dvameščini stavki vrnila so se delavei Cannonsburg Steel and Iron Works nazaj na delo kot znagovale. Dobili so priznanje organizacije in plačilo po njeni lestvici. Solidarnost delavcev je zmagalna in vrgla družbo na kolena. Ne grožnje, ne obljube od strani gospoda ravnatelja niso izdale nič in ker je bila med stavkarji večina Slovenscev in tudi so vsi člani št. 138 S. N. P. J. in soci. kluba št. 118, grehvala za zavednost, ki so jo pokazali v prvi vrsti čitanju naprednih listov. In tej stavki so lahko videli vsi Slovensci naselbine Cannonsburg in okolice, kakšno moč da ima delavstvo kot produktivni faktor, ako je složno. Ono lahko odloča o svojem položaju in ne kapital.

Soc. klub št. 118, priredil je v prostorih dvorane društva Postonska Jama javen shod, kateri je bil jako dobro obiskan. Sodrug E. Kristian, prionir med bojevnikimi za pravice delavstva, nastopil je na željo kluba kot govornik. V soboto dne 25. novembra govoril je pred občinstvom iz naselbine in ob prihodu v dvoranu zaigrala mu je domača godba Internacionalo. S tem je pokazalo zavedeno delavstvo naše naselbine, da ve spoštovati moža, kateri se bojuje za celo svoje živiljenje za pravice delavškega razreda.

Izvajal je v svojemu govoru o delu in zgodovini človeštva. Vsaka beseda iz njegovih ust bila je fakt in vsak stavek celo dejanje v življenju dela. Marsikateri poslušalec je res izprevidel, da je le delo vstvarilo zgodovino in ne Neron, Napoleon ali celo ranjki Francej.

V nedeljo dan za tem vrnil se je javen shod in dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička. — Vdelelo Slovenec je shoda veliko številom. Smrtninska razreda sta bila po \$500.00 in \$1000, bolniški pa sedem dolarjev na teden. (Prijatelj vi se motite. Razred za tisoč dolarjev smrtnine se je sicer nameraval vstavoviti pred leti, pa ni prišel v veljavno, ker se ni dovolj članov oglašilo zanj. Razred za tisoč dolarjev je bil vselej v novejšem času ob tem vpletan v razredoma za petnajsto sto in sto inštinetes dolarjev. Op. ured.) Ob vstavovitvi S. N. P. J. smo pla-

in le sem in tje so si dali poslušalci soglašanju duška s poslansk

čevali po en dolar mesečnega assementa za goriomjenjeno smrtnino in bolniško podporo. Pozneje se je asesment zvišal na \$1.25 mesečno in pozneje na \$1.40 mesečno; smrtnina in bolniška podpora pa je ostala ista. Sedaj imamo štiri smrtninske in tri bolniške razrede, namreč po letstviji. Ako se sedaj ozremo na pet sto in tisoč dolarjev smrtnine in sedem dolarjev bolniške podpore in en dolar mesečnega asesmenta, vidimo da jednota dobro napreduje, ker morajo člani še enkrat toliko asesmenta plačati in so deležni ravno iste podpore, samo to je razlika, da so sedaj svarovani za šest sto dolarjev smrtnine. (Če bi jednota ne bila sprejeta leštvice določene po Natl. Frat. Congresu, bilo bi ji zabranjeno poslovovanje v polovici državne unije. Ravno v tem je bila tudi velika pomota prej, da so vsi člani stari in mladi enako plačevali in da so bili asesmenti sploh prenizki. Znane so nam organizacije, ki so vselej tega prišle čisto nič in isto bi se bilo zgodilo prej ali slej z našimi mlajšimi podpornimi organizacijami, da niso zakoni držav pravočasno vmes poslegli in nam ukazali pobirati višje asesmente. Op. ured.) Opazoval sem napredek S. N. P. J., ko je šlo za tekmo, namreč za demantne, zlate in srebrne prstane, (kje ste vzel srebrne? Op. ur.) in verižice in srebrno namizno orodje. Člani in članice so agitirali kar najbolj so mogli. Niso vpravili članov in članice pri katerem društvo ali jednoti so bili, tudi ne takaj so pustili društvo in jednoto in če je kriterij že dobil odškodnino za kak ud. Šlo se je samo zato, kdo bo dobil več novih članov in potem nagrado. Zato tudi ni edno, da plačujemo izvanredne asesmente in jih še bomo. (Vsak, ki hoče vstopiti v S. N. P. J., mora biti zdravniško preiskan. Ako ga zdravnik pronađe zdravim, mi, ki nismo zdravnik, vendar ne morem oporekat. V prošnji so zelo iteljivna vprašanja, na katera mora posilje resnično odgovarjati, ker so poznejše dokaže, da na ta vprašanja ni pravilno odgovarjal, veste kaj ga čaka, samo v pravila poglejte. Op. ur.) Apeliram na nekatera društva, da bi malo bolj pazila na svoje bolnike; seveda, ako je član resnično bolan in se pravilno ravna, mora dobiti kar mi gre. — Večkrat tudi čitam v zapisniku seje glavnega odbora, da se kakemu članu pridrži bolniška podpora ali pa operacijske stroške. Član se potem obrne na vašo inštančno ali pa na sodnijo, da bo podpora, ali pa operacijske stroške. Torej, ako je član deležen podpore ali stroškov potem, je bil tudi prej. (Prvi nikar ni resnična, da bi vsak član dobil podporo ali operacijske stroške, kateri so mu bili na nižji inštančni odklonjeni, ako se je obrnil na vašo inštančno ali sodišče. Dobijo se pa tu inštančni slučaji, da višja inštančna prisodi članu nekaj, kar mu je nižja inštančna odrekla. V takem slučaju je najbrž oni, ki se je pritožil, prišel z boljšimi dodazi. Drugič pa, če bi po vaši logiki moral razsoditi vseh inštančnih biti enaka, potem sploh ne rabimo nobenih višjih inštanč. Naš ameriški in drugih držav sodniški sistem bi bil po tej vaši logiki tudi od muh. Zakaj imamo potem mirevne sodnike, municipalne, okrožne in državne sodnije in površje najvišje zvezno sodišče? Zakaj ne bi ostali potem takem samo pri mirevnih sodnikih? Op. ured.) Končno pozdravljam vse člane in članice S. N. P. J., kot devetletni član jednote. — Andrej Gabrijelčič, 588 King Ave., Indianapolis, Ind.

Sprevideli, kako nesramno so jih kompanije speljale na led, so gorčeni sklenili nadaljevanje stavko, dokler se družbe ne podajo. Stavkarji pri German American Cement Co. tovarni v La Salle, so soglasno sklenili na seji, da se noben ne vrne na delo, dokler družba ne ugotodi njihovim pavičnim zahtevam. Boj je hud, posebno pozimi, ali ker delavstvo iz vseh krajev podpira stavkarje, jim to daje pogum za nadaljevanje stavke, dokler ne bo zmaga popolna.

Tem potom opozarjam člane in članice društva Sokol, št. 98 S. N. P. J., da se poštevilo udeležijo letne seje dne 10. decembra t. l. Na dnevnem redu bo več važnih zadev, med drugim tudi volitev društvenega odbora za leto 1917. Kdor se te seje ne vdeleži, bo suspendiran za 14 dni bolniške podpore. Izvzeti so le bolniki in pa ako sta pri društvu mož in žena ter nimata koncu izročiti varstvo otrok; v takem slučaju zadostuje, da je eden od obeh na seji. Tako se glasi zaključek seje z dne 12. novembrom. Torej pride na sejo vsi in izvolute si zmožne člane v odbor za prihodnje leto. Pripravite tudi kaj novih kandidatov in naročite se na dnevnik Prosveta, ako še niste. — Ignac Volk, tajnik.

Clinton, Ind. — Kakor nalač je bilo dne 26. novembra tako ugodno vreme za jesenski čas in to v izredno zadovoljnost našega ž. društva "Studenček pod Skalo", št. 213 S. N. P. J. Reči snem, da je bila ta vremenska ugodnost zelo v prid naše veselice, ki se je vršila isti dan. Posetui: so nas počastili v obilnem številu, za kar se tem potom vsem najtoplje zahvaljujemo. Posebna zabava pa je bila, imenovani "boxsupper"! — Krasne škatljice so bile vse prodane, uspeh pa je bil nad vse pričakovanje izbornih, s katerim se je želodec naše dr. blagajne precej krepko podprt. Torej se enkrat iskrena hvala vsem posetnikom, ki so na s. svojim obiskom počastili, da bo demokrati ali republikani so slabli ljudje, ter bi bodo pomolili kak list pod nos, da so ti ali oni naredili tu ali tam velik zločin, ti pa ga bode gledali debelo in to bo vse. Toraj tisti, ki to stvar tako vpoštovate, si zapomnite, da so dobri in slabli ljudje pri eni in drugi stranki. Nobe na ne more jamčiti, da bodo ene člani brez vsakega madeža. Ali da bi imela katera druga stranka tak program in se borila za delavske interese je ni, socialistična je edina. Če se bodo mednarodno vrnili ali vrat, manjka pa kaže deske v steni.

Seveda gospodje pa le računijo svojo običajno in ne malo najemnino, katero hočeš — nočeš — moreš plačati. Če gre najemnik prosit za kako izčiščenje, pravijo gospodje: "Je že dobro, jutri takoj!" Ta jutri pa traja tri ali štiri mesece. In ravno tako je za premog, katerega je treba tudi draga plačati. Kadars ga pripeljajo, ga mora takoj za naprej naročiti, če si nočeš pri mrzli peči odpočeti trudne ude, kar je samo ob sebi umevno, da zelo dolgočasno v tej sezoni.

In še pri gorki peči je dolgačasno iskreno napravil smrtnino in delat, povodnih možih in zaklečnih kraljicinah ter princezinah so mislim že naše svoj žalostni konec ter še v večnosti pozabljevosti.

Sedaj pač ni čas za tisto čekanje, ampak je treba tretjeno posliti in delati na to, da se bode rečilo socialno delavsko vprašanje, ki je kljub temu, da teče 20. stoletje, še kaj čuda zamotano. Pa tudi še bode, dokler bode imela kapitalistična in nji podvržena justicia še sedanjem moč nadrevnimi in zatiranimi sloji. Zato raij rojaki in delavec sploh, kateri še niste, organizirajte se, ker v združenju je moč. Napovejmo boj nadzadnjaštvu, boj kapitalizmu, boj militarizmu. Podajmo se pod zastavo socializma, katera nas bo bojevno peljala v delavskem pohodu do zmage: boj bude ali končno zmaga tem sijajnejša, kajti brez boja ni zmage!

Tem potom vladljivo vabim vse člane S. N. P. J. iz Lucisbura, da se vselej organizirajte, ker v tem delu je moč. Napovejmo boj nadzadnjaštvu, boj kapitalizmu, boj militarizmu. Podajmo se pod zastavo socializma, katera nas bo bojevno peljala v delavskem pohodu do zmage: boj bude ali končno zmaga tem sijajnejša, kajti brez boja ni zmage!

Dalje prijazno pozivljam tudi, da se prihodnje redne seje dne 10. decembra udeležite vse. Na isti bode predložen račun in rezultat vseh, te veselice, kakor tudi še več drugih važnih stvari za rešitev. Kakor znano, bode tudi volitev društva za prihodnje leto. Vsaka naj pride, da glasuje, da bode potem vse prav. Cenjene sestre, leto se bode končalo, a naše društvo je pa le slabo napredovalo; želeti je, da se drugo leto kaj boljše izkažemo. Treba nam je več zanimanja, tako rekoč je dolžnost naša, da se potrudimo boljše delovati za napredek našega društva.

Končno želim vsemu članstvu S. N. P. J. obilo sreča v novem letu ter obilo vsestranske zabave o božičnih praznikih!

Toliko za danes, o priliki se pa še kaj oglasim. S sesterskim pozdravom: Christina Omaha, tajnica. Ko so naslednje jutro nekateri stavkarji šli v tovarno na delo, so jih "bos" domovili in jim rekli, da naj gre do poročil. Kadar je bilo pa sprejetih, mislim, da so imeli kakšne posebne zasluge za kompanije. Ko so stavkarji

lavec vkljub temu ne vem če ho kaj v banko nesel, ker nas prodajajo različnih živil in drugih potrebšč izjemajo da je čudno. Seveda marsikateri misli, zdaj ko je Wilson izvoljen, da bo vse O. K. pa se preklemansko motijo. Nekaterim ljudem se ne more dopovedati da bi volili svojega delavskoga kandidata. To naj bo vse, kar se politike tiče to pot.

Sosestra Frančiška Izlakar se je prav lepo zahvalila, ker je poslovjanje S. N. P. J. tako točno, da je bila smrtnina za njenim pokojnim možem izplačana že v tku treh tednov in priporedila vsem rojakom in rojakinjam da vstopijo v S. N. P. J., kateri še niso.

Tem potom se tudi jaz iskreno zahvaljujem rojakom, ki so mi bili naklonjeni in me tolažili ob času bolezni in smrti mojega sina Filipa ki je umrl 24. novembra 1916 za brochitis, po komaj tridnevni bolezni. Še enkrat hvala vsem! — Anton Rupar, oče, Mary Rupar, tudi, Mary, Stepinca in Fanuy Rupar, sestre, John in Leo Rupar, brata.

Lucernemines, Pa. — Pred vsem imam poročati, da nas tudi tukaj ni pozabil vladni zimski "Jehova", ampak nas je oblagodaril z deviško belo obleko. Tudi gospa burja prav po kraško gospodari, ne meneča se za vzdih Evinih sinov in hčera, kar slepo naprej drži čez hrib in plan. Najlepše pa uglasila svojo nebeško lepo melodijo okoli hiš. Menda iz maščevanja če ne more slučajno notri v stanovanje. Seveda se pa le redko pripeti, da bi ne imela vstopa v kompanijsko hišo. Če ne manjka pol okna ali vrat, manjka pa kaže deske v steni.

Seveda gospodje pa le računijo svojo običajno in ne malo najemnino, katero hočeš — nočeš — moreš plačati. Če gre najemnik prosit za kako izčiščenje, pravijo gospodje: "Je že dobro, jutri takoj!" Ta jutri pa traja tri ali štiri mesece. In ravno tako je za premog, katerega je treba tudi draga plačati. Kadars ga pripeljajo, ga mora takoj za naprej naročiti, če si nočeš pri mrzli peči odpočeti trudne ude, kar je samo ob sebi umevno, da zelo dolgočasno v tej sezoni.

In še pri gorki peči je dolgačasno iskreno napravil smrtnino in delat, povodnih možih in zaklečnih kraljicinah ter princezinah so mislim že naše svoj žalostni konec ter še v večnosti pozabljevosti.

Sedaj pač ni čas za tisto čekanje, ampak je treba tretjeno posliti in delati na to, da se bode rečilo socialno delavsko vprašanje, ki je kljub temu, da teče 20. stoletje, še kaj čuda zamotano. Pa tudi še bode, dokler bode imela kapitalistična in nji podvržena justicia še sedanjem moč nadrevnimi in zatiranimi sloji. Zato raij rojaki in delavec sploh, kateri še niste, organizirajte se, ker v združenju je moč. Napovejmo boj nadzadnjaštvu, boj kapitalizmu, boj militarizmu. Podajmo se pod zastavo socializma, katera nas bo bojevno peljala v delavskem pohodu do zmage: boj bude ali končno zmaga tem sijajnejša, kajti brez boja ni zmage!

Omeniti še moram, da društvo Bratje Slovenci S. N. P. J. jako dobro napreduje. Ustanovili smo ga meseca marca pa je že naštejno izmed šestih podpornih društev v tej naselbini. Želeti bi bilo samo to, da bi še glavni tajnik sedaj pošiljal kakso glasovnice društvo, da bi jih tudi zahteval nazaj. Zadnjih je predlog, da bi lahko društvo zahtevalo jednotnega zdravnika za sumljivega bolnika, propadel. In na tak način je lahko propadel, ker tajniki niso poslali glasovnic nazaj. Tukaj je bila večina za predlog, ko pa je prišel rezultat glasovanja v glasilu, pa ni bilo od tukaj niti enega glasla za nobeno stran. Vprašali smo tajnika kaj je temu vzrok, on pa je dejal, da je glasovnice poslal poslati na glavni urad. Tako se je morebiti zgodilo še pri drugih društvinah in na ta način je seveda bilo veliko dela pri jednoti po nepotrebni.

Toliko za danes pa še pozneje kaj več. — Pozdrav! Chas. Kramer.

Kadar spremenite naslov, započite vselej stari in novi naslov.

Vaš sosed morda še ne ve, da je dnevnik "Prosveta" zelo priljubljen pri svojih čitateljih. Opozrite ga!

ROJAKI! NOVOST!

Delavje sam svojo visko z "ZANOL" extractom. Vzorec 25c, dosti za eden kvart najboljše viske. 6 za \$1.00. Pisite na Math Gorinshak, Little Falls, N. Y.

Sublet, Wys. — Upam, da ne boste poslali teh par vratstic tje, od koder ni vrnitve, čeravnico sem že kako pozem s tem poročilom.

Odlakal sem zato, kaj se je govorilo, da bodejo drugi kaj sporočili, pa do zdaj še ni bilo nič. Morebiti se je dopisnik zmotil pri naslovu in zdaj njegov dopis v Evropi Angleški kurtulja. Kakor je že mino g znano, se je tukaj vršil shod dne 11. oktobra. Govoril je soder

E. Kristan in reči moram, da to je govornik, da bi ga poslušal tri dni brez jedi in pijače rajki, kakor 99 "gospodov" skupaj. Shod je bil še precej dobro obiskan, ali če pretejemo tukaj Slovence, bomo rekli, da je bil slab. Temu vzrok je seveda še duh, ki mnogim veleva, da socialist se varuje, ker je h... Da bi hotel na tem mestu tolmačiti socializem, bi bil brez koristi. Ali ne morem si kaj, da ne bi spregovoril par besed o tistih, ki imajo socializem za nič vreden zato, ker je ta ali oni posameznik napravil kaj grešnega. Toda človek poslušaj me in zanaprej zapomni si sledede: Ti si čital v kakšnem nazadnjaškem listu udrihanje po socialistih, da je ta in ta socialist naredil tak in tak zločin in da večje zverine je ni, kot so oni. Prijatelj, ali mi moreš povedati, koliko zločinov pa se je že zgodilo od ljudi drugih strank! Tega nočeš vedeti, jaz pa vem, da že na tisoče več kakor pri socialistih, zato, ker so vse starejše. Ti boste rekli morda, da ne pripadaš nobeni stranki. Kako pa, kadar volis, ali če boste volili, pa te boste socialisti vprašali, zakaj si to storil, če ne veš, da demokrati ali republikani so slabli ljudje, ter bi bodo pomolili kak list pod nos, da so ti ali oni naredili tu ali tam velik zločin, ti pa ga boste gledali debelo in to bo vse. Toraj tisti, ki to stvar tako vpoštovate, si zapomnite, da so dobri in slabli ljudje pri eni in drugi stranki. Nobe na ne more jamčiti, da bodo ene člani brez vsakega madeža. Ali da bi imela katera druga stranka tak program in se borila za delavske interese je ni, socialistična je edina. Če se bodo mednarodno vrnili ali vrat, manjka pa kaže deske v steni.

E. Kristan in reči moram, da to je govornik, da bi ga poslušal tri dni brez jedi in pijače rajki, kakor 99 "gospodov" skupaj. Shod je bil še precej dobro obiskan, ali če pretejemo tukaj Slovence, bomo rekli, da je bil slab. Temu vzrok je seveda še duh, ki mnogim veleva, da socialist se varuje, ker je h... Da bi hotel na tem mestu tolmačiti socializem, bi bil brez koristi. Ali ne morem si kaj, da ne bi spregovoril par besed o tistih, ki imajo socializem za nič vreden zato, ker je ta ali oni posameznik napravil kaj grešnega. Toda človek poslušaj me in zanaprej zapomni si sledede: Ti si čital v kakšnem nazadnjaškem listu udrihanje po socialistih, da je ta in ta socialist naredil tak in tak zločin in da večje zverine je ni, kot so oni. Prijatelj, ali mi moreš povedati, koliko zločinov pa se je že zgodilo od ljudi drugih strank! Tega nočeš vedeti, jaz pa vem, da že na tisoče več kakor pri socialistih, zato, ker so vse starejše. Ti boste rekli morda, da ne pripadaš nobeni stranki. Kako pa, kadar volis, ali če boste volili, pa te boste socialisti vprašali, zakaj si to storil, če ne veš, da demokrati ali republikani so slabli ljudje, ter bi bodo pomolili kak list pod nos, da so ti ali oni naredili tu ali tam velik zločin, ti pa ga boste gledali debelo in to bo vse. Toraj tisti, ki to stvar tako vpoštovate, si zapomnite, da so dobri in slabli ljudje pri eni in drugi stranki. Nobe na ne more jamčiti, da bodo ene člani brez vsakega madeža. Ali da bi imela katera druga stranka tak program in se borila za delavske interese je ni, socialistična je edina. Če se bodo mednarodno vrnili ali vrat, manjka pa kaže deske v steni.

E. Kristan in reči moram, da to je govornik, da bi ga poslušal tri dni brez jedi in pijače rajki, kakor 99 "gospodov" skupaj. Shod je bil še precej dobro obiskan, ali če pretejemo tukaj Slovence, bomo rekli, da je bil slab. Temu vzrok je seveda še duh, ki mnogim veleva, da socialist se varuje, ker je h... Da bi hotel na tem mestu tolmačiti socializem, bi bil brez koristi. Ali ne morem si kaj, da ne bi spregovoril par besed o tistih, ki imajo socializem za nič vreden zato, ker je ta ali oni posameznik napravil kaj grešnega. Toda človek poslušaj me in zanaprej zapomni si sledede: Ti si čital v kakšnem nazadnjaškem listu udrihanje po socialistih, da je ta in ta socialist naredil tak in tak zločin in da večje zverine je ni, kot so oni. Prijatelj, ali mi moreš povedati, koliko zločinov pa se je že zgodilo od ljudi drugih strank! Tega nočeš vedeti, jaz pa vem, da že na tisoče več kakor pri socialistih, zato, ker so vse starejše. Ti boste rekli morda, da ne pripadaš nobeni stranki. Kako pa, kadar volis, ali če boste volili, pa te boste socialisti vprašali, zakaj si to storil, če ne veš, da demokrati ali republikani so slabli ljudje, ter bi bodo pomolili kak list pod nos, da so ti ali oni naredili tu ali tam velik zločin, ti pa ga boste gledali debelo in to bo vse. Toraj tisti, ki to stvar tako vpoštovate, si zapomnite, da so dobri in slabli ljudje pri eni in drugi stranki. Nobe na ne more jamčiti, da bodo ene člani brez vsakega madeža. Ali da bi imela katera druga stranka tak program in se borila za delavske interese je ni, socialistična je edina. Če se bodo mednarodno vrnili ali vrat

PROSVETA

GLASILLO SLOVENESKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Izdatje dnevne revije podjeti in prenosilci.

LASTNINA SLOVENESKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cena oglašev po dogovoru. Nakupoval se na vrednosten.

Narodnačina: Zadnjeno državo (človek člancev) in Canada \$5 na leto, \$1.50 na pol leta in 75c na tri meseca; Chicago in London \$2.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.125 na tri meseca.

Naslov na vas, kar ima stik s lastnikom "PROSVETA"

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society

Issued daily except Sundays and Holidays
OWNED BY SLOVENE NATIONAL BENEFIT SOCIETY

Advertising rates on agreement

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:
"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Teléfono Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (December 31—16) poleg vnašega imena in naslova pomeni, da vam z tem dnevnem potede naročnina. Ponovite jo pravodarno, da se vam ne ustavi list.

Razgledi.

Bliža se drugi Božič in "fantje" so še vedno v zakopih. Kaj počne Mr. Ford?

Zavezniki so obljubili Rusiji Carigrad. Hm, zakaj ne bi kajzer obljubil Turki? London?

Diplomacija zaveznikov zasuži, da jo pokopljejo na dno najglobnejšega morja, čim bo vojna končana.

V sled draginje in drugih važnih, strategičnih zadržkov je dobrati starec Miklavž za letos proglašil neutralnost...

Baroni premoga dolžijo barone železnic in zadnji dolžijo prve, da je premog tako drag. Medtem pa delavec kopije premog in plačuje vedno več zanjo.

Dunajski preroki tudi niso več zanesljivi, kakor čakački vremenski preroki. Frane Jožef so položili v rakev brez — "zapenstrecha" v Bukareštu.

V predmetju Chicaga se pred nekaj dnevi zalotili in ubili volka. Čudno! V notranjem delu mesta (downtown) imajo volkovi svoje stalne brloge, pa se jih ne poloti noben vrag!

Ameriškim reporterjem se mena dozdeva evropska vojna že predolgostasna, zato so začeli polniti predale časopisov z "grozni in krvavimi" bitkami v Mehiki. Vsaka domača stvar bolj di...
• • •

Kadar Nemčija dovrši okupacijo Rumunije, tedaj je najbrže proglaša za "neodvisno in svobodno državo" in ji postavi nemškega princa za kralja. Na Dunaju in v Berlinu so taki proglaši zdaj v modi.

Oglas! Oglas!
Izgubila se je pamet. Barve je črne in v ostalem ima luknje kakor švicarski sir. Tehta približno eno milijontinko unc. Kdar je najde, naj se blagovoli zglaši na 45 Vesey St., New York, kjer boli primerno nagrada.

Oglas! Oglas!

Frane Jožef je zapustil milijon kron svetni igralki. Koliko je pa zapustil rewežem — najbednejšim med bednimi — ki jih je potra vojna? Do danes nismo še niti čitali. Milijon kron bi sicer ne posušilo mnogo solza tistim, katere je Frane Jožef oropal si nov in odčet, vendar bi pa prihranilo nekaj ameriških dolarjev.
• • •

Dnevna vest se glasi, da je francoski parnik, ki je bil naložen z ameriškim sladkorjem, prečno preplul Atlantik z dvajsetimi bombami v svojem tovoru, ne da bi bile eksplodirale. Tiste bombe so brez dvojne imelo toliko pameti, da so vedenle, da je ameriški sladkor zletel že dovolj visoko s — ceno in višje več ne more iti, zato so si prihranile nepotrebno eksplozijo.

Ruska duma je sicer zelo slab forum za ljudski glas, vendar veseli človeka, kadar vira poročila,

kako ruski poslanec v dum poštene žigosajo carjevo vlado. V Rusiji je torej toliko svobode, da smejo zastopniki ljudstva povedati vladu v obraz, kaj misijo o njih. V Avstriji pa ni te svobode! V Avstriji ni parlamenta! Kadar je bil svoječasno kak atentat na ministra ali katerega drugega vladnega tirana, je bil največkrat v Rusiji. Danes se pa atentat te vrste primeri samo še v Avstriji! Tiranska Rusija se je preselila v — Avstrijo!

Kongres.

V pondeljek se je vrnil 64. kongres iz počitnice k svojemu zadnjemu zasedanju. Čas njegovega življenja je kratek, komaj tri meseca, a delo, ki bi ga moral izvršiti, je tako velikanskega pomena, kakor še ni bilo morda od časov civilne vojne. Delo, ki bi ga kongres moral izvršiti!

Amerika poka pod težo krute draginje. Vprašanje, kako se bo ameriško ljudstvo preživilo, to zimo spriča neznošnih razmer, kakor katerih še ni bilo, je najvažnejše in najakutnejše vprašanje, katero bi moral biti na prvem mestu kongresnega programa.

Ali bo kongres to storil? Znamenja ne kažejo. Predsednik Wilson v svojem običajnem poročilu in pripomočku pravi, da je najbolj važno, če se kongres ukvarya s proračunom vladnih izdatkih, ki tirajo eno milijardo in okrog sedemsto milijonov dolarjev iz žepov ameriškega ljudstva za prihodnje leto. Dalje je po mnenju predsednika važno, da se kongres bazi s povečanjem armade in mornarice in vrže približno drugo milijardno v militarni svrhe. Zakonodajstvo gleda že le železnic, ki jih tudi na programu, se bo vsekakor končalo s tem, da bomo dobili nekaj preiskovalnih komisij, ki bodo iskale vzrokov tega in nego, ki jih navadno nočejo videti.

Nekaj kongresnikov se je res oglašilo s predlogami, ki imajo opraviti z draginjo. In nekaj teh predlog se glasi tako, da bi moral kongres še le preiskovati draginjo! Torej preiskovati! Kongres naj preiske, da li so kapitalistični magnatje res tako — tako — tako nečedni, da so povisali cene, ali je ameriško ljudstvo skratka tako počrkno in potranno, da hoče imeti draginjo!!!

Delavstvo siecer lahko v naprej ve, kako bo izpadlo sedanje kongresno zasedanje — toda počakajmo, da vidimo. Časi so resni in naloga kongresa je zgodovinskega važnosti. Ali jo izvrši?

Samomor rod!

Nedavno smo poročali, kako je neki sodnik v New Yorku oprostil mater s šestimi otroci, ki je bila obtožena tativne, rekoč, da ženska bi ne bila prisiljena krasiti, akp bi si znala pomagati, da bi ne imela toliko otrok ob strani jetljenega soproga. Obenem je sodnik kritiziral zakon, ki prepoveduje informacije glede na omejitev družine.

Temu sodniku se je zdaj pridružil sodnik John Stelk, kateri predseduje sodišču za družinske zadave (Court of Domestic Relations) v Chicagu. To je sodišče, ki rešuje razporoke in druge zadeve, katere izvirajo iz razprtij med zakonskimi. Sodnik Stelk pravi (kakor poroča Chicago Tribune 5. dec. t. l.):

"Jaz verujem v poročno kontrolo, kajti po mojem mnenju bi resila najmanj 90 odstotkov vseh družinskih sporov. Največ sporoč izvira iz družin, kjer je veliko otrok. Izkušnja me je prepričala, da bi porodna Montrola preprečila mnogo razporok. Reven družinski oči ima navadno polovico več otrok kakor jih more preživeti. Kadar jih pa ne more več preživljati, tedaj nastane beda in beda je vzrok velikih sitnosti in razprtij v družini. Velike družine so navadno v majhnih, siromašnih domovih — in majhne družine so v velikih, bogatih domovih. Krivljenje je pa to, da bogatin lahko dobti informacije za omejitev družine, medtem ko jih rezke ne more dobiti."

Vsekakor govori sodnik Stelk iz prepričanja in iz bogate skušnje. Če nima on izkušnje, ko ima pred seboj vsak slučaj, kjer krije državskih zadev, ne vemo, kdo je naj imen. Sodišče za družinske zadeve je žalostna, toda jasna današnje krivljenje placo, ki ne presegajo tedenskih \$15

Ravnak tak rezultat so imeli preiskave v Johnstownu, Pa., v Milwaukee, Wis. in mnogih drugih mestih. Preiskuje, kjer hoče rezultat. Preiskuje, povsod enak. In to je razumljivo! Delavci so slabno spričo take draginje, s katero je žalostna, toda jasna današnje krivljenje placo, ki ne presegajo tedenskih \$15

Ravnak tak rezultat so imeli preiskave v Johnstownu, Pa., v Milwaukee, Wis. in mnogih drugih mestih. Preiskuje, kjer hoče rezultat. Preiskuje, povsod enak. In to je razumljivo! Delavci so slabno spričo take draginje, s katero je žalostna, toda jasna današnje krivljenje placo, ki ne presegajo tedenskih \$15

Ravnak tak rezultat so imeli preiskave v Johnstownu, Pa., v Milwaukee, Wis. in mnogih drugih mestih. Preiskuje, kjer hoče rezultat. Preiskuje, povsod enak. In to je razumljivo! Delavci so slabno spričo take draginje, s katero je žalostna, toda jasna današnje krivljenje placo, ki ne presegajo tedenskih \$15

ROALD AMUNDSEN AND THE FRAM

toval dalje. Kaj je tam videl in doživel, piše zdaj v omenjenem listu.

Videl je gručne razcpanih moških, na katerih so viseli ostanki nekdanje srbske uniforme. Bili so izključno pohabljeni, ki Nemcem ne morejo več škodovati. Ti so mu povedali, da se nahaja v gorah še kakih 10.000 capinov, ki se rajši skriva v brlogih in v nedosežnih globilih, kakor da bi se podali Nemcem. To so ostanki nekdanje srbske armade, ki je pred enim letom odbijala invazijo Avstro-Bolgaro-Nemecev pod Mackensenom. Vsled posredovanja invalidov je prišel korespondent v dotiku s temi vojaki, ki so beguni na lastni zemlji. Razeapani so, zaraščeni kakor volkovi, toda izstradani — sama kost in koža, a kljub temu še nosijo orožje. Rajši ginejo gladi, kakor da bi se podali premagovalcem; v nedostopnih gorah, katerih je mnogo v Srbiji, žive kakor divje zveri in sempatija vodijo guerilla-bojevanje. Pred umikanjem srbske armade lansko leto je bilo namreč mnogo municij skrite in zakopane v gorah, katere Nemci še danes niso našli, dasiravno pridno stikajo za njo.

Korespondent je govoril z nekim voditeljem teh begunov. Povedal mu je neštetični zločestvih, ki jih počenjajo Nemci v okupirani Srbiji, o umorih bednih prebivalcev in o nepopisni revščini, v kateri se nahajajo Srbi, kolikor jih je še ostalo. Čim so Nemci okupirali srbske kraje, so takoj zaplenili žito in ostala živila, ki so zavrstavala za prehranitev vsega prebivalstva za dobo dveh let. Življe so vzel z brutalno silo, kjer koli je bilo le kolikaj odpora. Letošnja letina je bila tudi vso odvzetna, in preden bo konec tega leta, mora tisoče ljudi poginiti gladu. Lakota je brezmejna in otroci, kar jih je preživel strašne dnevi invazije, so malone že vsi pomrli gladu. Lansko zimo je poginilo okrog 10.000 otrok lakote in mraza, ko so izgubili pri splošnem begu in so se potepali kakor zvereta po gozdih in pustinjah, kjer so bležali; po vseh gozdih je videti majhne kostnjače, katere je pokrito listje, kolikor jih niso umičile zveri. Razmere v mestih so pa še slabše, kot v vaseh. Na tisoče ljudi je že izvršilo samomor in še se dogajajo dnevnno.

Poročevalci so beguni rekli pri slovesu: "Kadar pride med naše brate v Solun, povejte jim, da se naj podvzvajo, kajti Srbija izdihi svoj zadnji dhljej!"

Zares — grozna slika vojne!

Vojne uganke.

Kako je to, da je v vojnih poročilih tako natančno zabeleženo, kajtov sozgorja za stroke, kateri si je toliko želeli. In bogabojec soprog obupno vpraševal: Oh, kje so moji otroci?" A v odgovor se mu prikaže kakor v meglji silnega truma angeljev, ki se zastonjuje, da bi prišli v nebesa... In nekdo mu bo pošketal na uho: "To so otroci, ki so bili pomorjeni, preden so bili rojeni"...

Tako znajo moralni hinavei slepitij javnosti. Toda hinavei nočejo naročiti drame, ki bi kazala trume, ogromne trume tistih otrok, ki so bili pomorjeni potem, ko so bili že rojeni — pomorjeni od holožni in bede, ker jih revni oče in mati nista mogla preživeti.

Kako je mogoče, da je največ bogatega plena ravno v tistih krajih, o katerih je nasprotnik prej trdil, da so najubožnejši in najbolj zanemarjeni pod solnečem?

Kako to, da vsaka vlada tako hitro izve o mirovnih govorih, revolucionarnem gibanju in o krvnih izgredih v nasprotju državi?

In kako je to, da zboruje ves čas med vojno parlament v Rusiji, ki je vedno veljala za najbolj tiransko državo na svetu, medtem ko v Avstriji, kjer je bilo več svobode, vladajo ves čas vojne brez parlamenta?

Zakaj je padlo že toliko milijonov navadnih podanikov, medtem ko še ni obležal na fronti niti eden cesar, kar ali kralj?

In glavna uganka: Čemu se pustijo ljudje v Evropi že toliko časa ubijati, ne da bi se uprli?

Strašne razmere v Srbiji.

Paris, Francija. — List "Journal" ima poročilo od svojega korespondenta, kateri je imel srečo, da je pred kratkim preprečil kupirano Srbijo na potu iz Rumunije na macedonsko fronto. Časnik je prevesal Donava v majhnem čolnu med veliko riziko za življenje, in ko je došpel na nasprotni breg, se je pomekal kot invalid med Srbe in kot tak je po-

dejo do zaključka, da je treba na kaj storiti za varnost človeškega življenja.

BITKA MED POLICAJI IN ZA MORCEM.

Philadelphia, Pa., 5. decembra. Več kot petdeset policajev je oblegalo hišo, v kateri je zamoren Charles Westcott umoril neko žensko, da ga dobi živega ali mrtvega. Policijski so streljali na hišo na sovražno trdnjava, zamoren pa odgovarjal na njih strele. Bitka je trajala nad dve uri, v kateri sta bila ranjena dva policajci. Končno je zamoren sebi pognal kroglo v glavo in bitka je bil končana.

DOBRA KUPČIJA.

Wichita, Kans., 5. decembra. Pred enim mesecem sta Deering Marshall in Harry Heimpel zamenjala avtomobil Fordovega sistema za dovoljenje oljnega zemljišča, ki je 20 čevljov široko in eno milijo dolgo. Zdaj je Van Arsdale-Marshall Oil in Gas kompanija plačala Marshellu in Heimplu 7 tisoč dolarjev za dovoljenje. Zemljišče se nahaja na Purcellovi farmi in daje 400 veder olja na dan.

JUNAK!

Highland Falls, N. Y., 5. decembra. Robert Knapp ne spada med ljudi, ki se boje tatov in roparjev. Ponoči je slišal šum na verandi in Knapp je stopil s puško v roki oknu in zaklical dozdevnem roparju, naj se pobere od hiše, če ne bo nadalje tiščal v hišo. Načrt je počil strel in zunaj se je zaslišal glas ki je bil vse kaj drugega kot človeški. Knapp je odpravil roparja in planil na verando, a med roparja se je zvijalo pred njim eno njegovih "dragocenih" tele in smrtnih mukah.

86 LOVCEV JE PADLO.

Chicago, Ill., 5. decembra. Lovski šport je v mnogih državah v katerih je lovsko sezono začela s 30. novembra, letos začela v zopet mnoge žrtve. Lovec je bil vbitih šest in osmedeset, rejenih je bilo štirideset. Največji žrtve je lov za težko prebiti v smrtnih mukah. Knapp je načrtoval v nadaljevanju lova za kraljeve jelene in tukih. Lovec je zavrstil v življenje vse, kar je bil počasno prebiti v življenje vse, kar je bil počasno prebiti v življenje vse, kar je bil počasno prebiti v življen

Evropska vojna in inozemske vesti.

(Nedeljovanje se prve strani)

hit in sovražnik se je umaknil v svoje stare pozicije. Rusko bombardiranje Konštanca.

SERBI POROČAJO O NOVI ZMAGI.

Solun, 5. dec. — Srbsko poveljstvo poroča: Po vročih bojih, ki so trajali brez prestanka več dni, so naše čete okupirale celo vrsto zelo utrjenih bolgarskih postoj, severno od Gruništa in Budimice. Razvaline starodavne trdnjave nad Gruništem so v naših rokah in Bolgari že proti severu; za seboj so ostavili veliko število mrtvih in ranjenih. Ta zmaga nam je prinesla precej plena, namreč pet topov in več vozovnic; in večje število ujetnikov, katerih še nismo prešteli. Danes smo vplenili skupaj 79 topov.

Pariz, 5. dec. — Iz Soluna javlja zaveznično poveljništvo, da so Srbi sinoči vzeli Stravino z našim severno od Gruništa in vplenili dva težka topova. Vas Zavik, ki leži pet milj od Gruništa, je v plamenu in Bolgari se smiejoči dolje proti severu.

Sofija, 5. dec. — Vojni urad poroča: Sovražnik je naperil ljut artilerijski ogenj na hribe severno od Bitolja. V okolišu reke Černe je bil tudi vroč artilerijski boj, kakor tudi na obeh straneh reke Vardar.

Berlin, 5. dec. — Vojni urad je sinoči poročal: Izguba višine, katero so Srbi okupirali včeraj iztečeno od reke Černe, kakor tudi izpembala naših pozicij v dočasnih krajinah nima nobenega vpliva na naše operacije v Rumeniji, ki se nadaljujejo neovisno.

POLOŽAJ NA OSTALIH FRONTHAH.

Po uradnih poročilih iz Pariza in Londona, bi so bila izdana sični in o polnoči se vrše za zapadni fronti le artilerijski boji z lokalnimi spopadi. Pariz javlja, da so Nemci vprizorili napad na francoske pozicije v okolišu gorovja Hilsen in Alzaceji; napad je bil odprt.

Berlin poroča, da so skušali Angleži prodričati iztočno od Le Sarra na fronti ob Somme, pa jin ni.

Na ruski fronti so bili Rusi glasom iz Berlina odbiti z velikimi izgubami severno od jezera Drisvijati. Ravn tako je, izpodletel ruski napad pri Solotvini in Bištrici, medtem ko so se obnesli nemški napadi zvezadno od Tarnopolja in južno od Stanislava. Na drugi strani javlja Petrograd, da je ruski ogenj ustavljal Nemce pri Šivovu, kjer so mislili napasti.

Iz italijanske fronte poroča Rim, da so Italijani odbili napad na Sano v dolini Camerata, drugače pa ni nič posebnega iz tiroške fronte. Na primorski fronti je bila avstrijska artilerijska zopet aktivna. V manjšem stopnji pri Kostanjevici so Italijani ujeli nekaj Avstrijev. Na Krasu so italijanski letalci metali bombe na Dotolje in Skopo. Bilo je več tračnih spopadov, v katerih so Avstrije in Italijani izgubili po en eroplan. Italijani so tudi vrgli pet bomb na plavajočo eroplansko postajo v Trstu in Rim pravi, da so bombe povzročile veliko škodo.

DRASTIČNI PRITISK NA GRŠKO.

London, 5. dec. — Uradnemu natančilu, da je kralj Konstantin dogovoren za napad na zavezniške čete v Atenah, so danes sledile zahteve po drastičnem nastopu proti kraljevi vladni na Grškem. V vladnih krogih so prepričani, da absolutna blokada Grške, ki bi zabranila uvoz hrane, premoga in oblike bi kmalu omehčala Konstantina.

Delna blokada je že uvedena in zdaj se dogovarjajo med Londonom, Parizom in Petrogradom o nadaljnih korakih naprej Grški.

Vesti iz Aten slikajo dogodke zadnjega petka in sobote, kakor da je kralj Konstantin zvabil zavezniške vlasti. Postavil je 25.000 vojakov naokrog pozicij, katere je je prej označil podadmiral Fournet, da jih bo okupiral, ako kralj ne izroči zahtevanih kanonov do določenega dne. Fournet

je izkral samo 3000 mož, katere so grki vojaki takoj napadli. Zavezniški vojaki so se borili, dokler jim ni pošlo strelivo in potem so se udali v sramotno premirje. Oddelek sto vojakov je skušal predeti grške čete, ki so obkobile prve, in le trideset jih je ušlo smrti.

Dalje se glasijo vesti iz Aten, da Konstantin mobilizira rezerviste, kar znači, da se pripravlja na vojno zoper zavezniške. Kralj upa, da bodo Nemci v par dneh končali z Rumunijo in potem bo Mackensen udaril po zavezniških v Macedoniji, nakar bodo Grki pomagali. Dalje javljajo, da Grki utrujejo Pirej.

NOVA VLADA NA ANGLESKEM.

London, 5. dec. — Premier Asquith je včeraj naznani v parlamentu, da bo še ta teden sestavljen novo ministrstvo in imeno bodo objavljena v četrtek. Lloyd-George, sedanji vojni minister, je na celi črti zmagal s svojim programom. Nova vlada bo koalicija kakor prešnja, toda obeta se, da pride na krmilo "nova in sveža kri", ki bo energično nastopal v vodstvu vojne. Nekaj se govori, da bo Lloyd-George premier, ali do zdaj ni znamenja, da bi Asquith resigniral.

Pacifisti, ki so pričakovali v izpembemi vlade priložnost za upoštevanje mirovnih pogojev, so iznenadeni; Asquith je dejal, da bo nova vlada vodila vojno do skrajnosti.

ZAVEZNICI IMAO 15.000.000 IZGUB.

Berlin, 5. dec. (Brezično). — "Društvo za raziskovanje socialnih posledic vojne" v Kopenhangnu na Danskem ceni podlagi podatkov zavezniške izgube do danes na petnajst milijonov mož, kar je ubitih, ranjenih in ujetih. Po državah se te izgube delijo tako:

Velika Britanija	1.200.000
Rusija	8.500.000
Francija	8.700.000
Italija	800.000
Srbija	480.000
Belgia	220.000
Rumunija	200.000

Več kakor polovica angleških izgub je med kolonialnimi in prekomorskimi četami.

PAPEŽ OBSEJO VOJNO.

Rim, 5. dec. — Papež Benedikt je danes v svojem govoru v konistoriju pred mnogimi cerkvami dostajanstveniki obsodil metanje bomb na odprtih mestih in vse tiste, ki so v sedanjih vojnih "prelomili božje in človeške zakone".

ANGLEŽI NA RUMUNSKI FRONTI.

Ženeva, 4. dec. — Iz poročil iz Berlinia in Sofije, da so ujeli na rumunski fronti južno od Bukaurešte zemeljsko oklopnieko ali znani "tenk" z angleškim moštrom, je razvidno, da je moralna Anglija poslati v Rumunijo čez Rusko večje število teh oklopnic, katerih operirajo Angleži.

Štrom Amerike.

SEDEM DNI BREZ HRAŠE.

Massilon, O., 5. decembra. — Klici na pomoč, ki so prihajali iz zaprtega železniškega voza, so opozorili železniške uslužbence, da nekaj ni v redu. Ko so odprli voz, so našli v njem J. Harru iz Chicago, ki je omedeval vsed lakovite. V voz je stopil v Pittsburghu in je bil v njem sedem dni brez hrane in vode. Brzovili so njegovi sestri v Chicago, da mu pošlje denar za voznji listek.

VLAK DRVEL BREZ STROJEVODJE.

Phillipsburg, N. J., 5. dec. — Železniški kurjač Allen Miller je opazil, da ni strojevodja na lokomotivi, ko je vlak prevozel trideset milij. Vlak je drvil minimo važnega križišča, ne da bi dal znamenje s parno piščalko. To je opozorilo kurjača, da je pogledal kaj je s strojevodjem. Ko je opazil, da ga ni na njegovem mestu, je vstal v vlak.

Strujevodja Johnson Shaffer je pa z lokomotive padel. Bil je star 68 let.

NAJSTAREJSI SVET.

Chicago, Ill. — Po izjavi geologov so vrhovni Siskuyevi gorovji, ki tvorijo mejo med Kalifornijo in Oregonom najstarejši svet. Znanstveniki pravijo, da je te vrhove pokrival gozd, ko je bil še večji del Evrope pod vodo. Bil je nizek otok z majhnimi griči, stotine milij dolg, ko so valovi Pacificnega oceana vdarjali ob Skalnatoto gorovje.

Ogromni predpotopni kuščarji so lezli v senci drevja in ob obrežju so se iz morja dvigale ognome in dolijem vode; drugače bi revez ře zgorod od tega žganjepita."

Pametni pes.

A.: "Moj sosed ima izvanredno pametnega psa. Rečem vam, ta pes je pametnejši, kot pa njegov gospodar."

B.: "O to ni redkost, tudi jaz sem imel takega psa."

Čudno.

Prišel je Luka na Dunaj. Ko je tako kolovratil po mestu je začel tudi v zoološki vrt. Tam je videl desko z napisom: "Dajati živalim hrano je strogo prepovedano!"

"Hm," — pomisli Luka — "tu piše, da je živalim prepovedano dajati hrano ... od česa pa potem žive!"

ZAHVALA, KI JE VREDNA, DA SE ČITA.

Jaz ne morem drugače kot hvaliti Trinerjevo ameriško prebavno grenko vino. Moja soprona jebolehalna na bolečinah pri sreču, na želodecu in vsled zaprtnice, od kar je pričela uživati vaše Trinerjevo ameriško prebavno grenko vino, se čuti dobra. Moja hoda je bila rumena barva kot vosek, ni mogla jesti in je sem se bal, da ne več bo dolgo živila. Ampak Trinerjevo ameriško prebavno grenko vino ji je pomagalo in ona je sedaj rudoča kot jabolko."

Tukaj so se zbirali indijanski glavarji in posvetovali in z vrh skale so naznajali svoje skele.

Waco, Texas, 5. decembra.

T. R. Watson, predsednik farmarske in trgovske banke v Teague, Tex., je bil spoznan krivim in obsojen na devet in devetdeset let ječe, ker je ustrelil bančni komisarja Pattersona, ki je hotel prilepit na vrata banke naznanih, da je banka zaprta.

New York, 5. decembra.

Mladi dečki odhajajo v tovarne in mnoge trdve so pričele zdaj nastavljati može v starosti od 50 do 60 let kot sele.

Painesville, O., 5. decembra.

Državni pravnik G. C. Van Beuler je obtožil 17letnega Clarencea Backerja vboja, ki je ponesel pojavnila plakite na: S. H. Box 82, Frankfort Heights, Ill.

Albany, N. Y., 5. decembra.

Guverner je pomilostil Charles F. Stielowa v dosmrtno ječo, ki je bil radi umora obsojen na električni stol.

Guverner Whitman je utemeljil pomilovanje, češ da je Erwin King priznal prostovoljno, da je umoril Charles D. Phelps, in razlozi tega dvomil, da je Stielow krv umora.

Poughkeepsie, N. Y., 5. dec.

Serif Conklin je z beriči lovil vso noč malopredneža, ki je na samoti napadel dvoje mladih deklet. Lov je končal brez uspeha.

Galveston, Tex., 5. decembra.

Pristaniščni delavci zahtevajo deset centov povisjanja mezde na uro za nadavnin čas, 15¢ za nadčas in 35 ob nedeljah. Nova pogodba še ni sklenjena.

Middletown, N. Y., 5. dec.

Osemletna Ruth Nicholsonova je pogolnila žebelj, ki ji je postal v želodecu. Morali so jo operirati, da ji ohranijo življenje. Operacijo je izvršil dr. J. B. Hullet, ki je srečno ne uspel.

Indianapolis, Ind., 5. decembra.

Dennis J. Bush, mestni cestni komisar, je obtožen zarote v svrholje. Obtožbo je dvignila vodljiva. Brzovili so njegovi sestri v Chicago, da mu pošlje denar za voznji listek.

Kansas City, Kans., 5. dec.

Karanrena za govejo živino, drobno in prašiče iz držav Kansas in Nebraska je odpravljena, ki je bila napovedana zavojlo kuge na goben in na parkljih.

Zvezni živinozdravni so po skrlni preiskavi dognali, da ima živina v tukajšnjih klavniških stajah neko drugo nevarno bolezni.

Brocton, Mass., 5. decembra. — Približno 10.000 delavcev, ki delajo v Keithovi tovarni za živilje, dobesedno povisili mezdo za 10 odstotkov.

To povisanje se jim bo izplačevalo kot nagrada, ki jo družba lahko vsak trenutek umakne.

Za zabavo in kratek čas.

Skrbna žen.

"Gospod bože, kako se je moj mož prepil. Nositi mu moram steklenco za steklencico žganja. Sreča njegova, da najprej pod vsake steklencice odprijem tri četrtnine in dolijem vode; drugače bi revez ře zgorod od tega žganjepita."

Pametni pes.

A.: "Moj sosed ima izvanredno pametnega psa. Rečem vam, ta pes je pametnejši, kot pa njegov gospodar."

B.: "O to ni redkost, tudi jaz sem imel takega psa."

POZOR ROJAKI!

Cenjenim rojakom po Zedinjenim državam naznjam, da je izšlo slovensko Sv. Pismo, starega in novega zakona v eni knjigi, je trdo v platnu vezano, in obseg 1040 strani. Sv. Pismo je najboljša, največja, in najcenejša knjiga v slovenščini, in noben kriščanska družina ne bi smela biti brez njega. Velja le \$2.50 s poštnino in je dobiti pri

Rev. Jos. Wolf,
1260 E. 59th St., Cleveland, O.

Gregor Judic, bival je pred časom v Kansasu, a potem se je naselil nekam v Coloradu na Homestead. Če kdo ve za njegov naslov, prosim, da mi ga naznani, ali naj se po sam oglasti. Ako se sam zglaši, prosim, da mi pošlje POLICE ali takovkani inšuring properte No. 6 od Mayer Co., to zato, ker je požar vse uničil, pošlje naj police meni.

Anton Indihar,
R. R. 2, Box 95, Cherokee, Kans.

predno se dobro poprime vašega ustroja.
Zmanjšajte napade ter utrdite razdraženje z rabo.

Cena 25 in 50 centov.

Naznanila in vabila

St. Michaels, Pa. — Pozivljam vse člane društva Slovenske Domovine št. 190 S. N. P. J., da se polnoštevilno vdeležijo prihodnje mesečne seje 10. decembra t. l. ker bo volitev društvenega odbora za leto 1917. Če pridejo vse na sejo, bomo takoj izvolili delavce in zmožen odbor, ki bo deloval za napredek društva in jednoto. Torej pridite na sejo ne vdeleži plača 50c v društveno blagajno. Tako se glasi sklep društvene seje z dne 12. novembra. — Anton Kralj, tajnik.

Heaton, N. Mex. — Pozivljam člane društva Gorenje št. 120 S. N. P. J., da se polnoštevilno vdeležijo mesečne seje dne 17. decembra, ker bo na dnevnem redu volitev društvenega odbora za prihodnje leto. Kdor se omenjeni seji ne vdeleži plača 50c v društveno blagajno. Izvzeti so le bolniki. Tako je bilo sklenjeno na zadnji mesečni seji. Torej pridite vse! — Ant. Gantner, tajnik.

Mie Gregor Korobač,
pl. Gajžla.

ja . . ." pa do moderne glorie, hošane in tedejuma.

Ko pritrčim domov s svojim luftšifrom, upehan in ugnan od vožnje in molitve, koprneč po mehkih blazinah, da se odpočijem od trudnega poleta, najdem na mizi telegram, ki me je tako uzejil, da bi kmalu mački, ki je kmalu pri gorki peči in godla na mačkine gosi, rekel hotra.

Uh, kdo bi se ne jezil, če pride domov zbit, da se ga komaj drže udje in hrepeni po počitku kot jelen po hladnem požirku vode, in čita takle telegram:

"Plemenit Gajžla von Korobač:

Daleč naokoli in prek širne naše domovine slovi twoje ime, da znaš zdraviti ljudi, ki imajo eno kolese preveč ali pa premalo v glavi. S twojo čudodelno roko si se dotaknil nemškega Viljema, ki je napol Kaligula in napol Nero, potopal si ruskega Nika, ki je v duševnem sorodstvu z Ivanom Groznim, stopil si na brado turškemu sultanu, ki smatra narce za svetnike, brenil si v kurje oko Habsburžanov, ki govorite venomer: blagor ubogim na duhu, ker njih je nebeški kraljestvo, in vidi se med tistimi v nebesih, ki niso bili nikdar izveličani na tem grešnem svetu. Zdravil si angleškega Jurčka, posjetil si talijanskega Emanuela, položil si svojo roko na glavo srbskega Petra, potrkal si na nos bolgarskega Ferdinanda. Povsod je bilo opaziti twojo čudodelno zdravniško moč, s kakerino se je lahko ponatal le nesmrtni Dovje, ustanovitelj Zion Cityja, Elija drugi, ki je unar sam par let prekmalu, da se ni mogel s Tvojim luftšifrom odpeljati v Abrahamovo naročje.

In nate se obračamo pl. Gajžla von Korobač, da nam pomagaš v tej urri sile in potrebe. Poznamo Tvoje plemenito sreco. Zdravil si brezplačno evropske norce, oblecene v škrlat in z latnim lonec na glavi, v katerega so bili udeležani demanti, smaragdi in rubini, zato tudi nam ne odrečeš svoje pomoči, ko nam se je rodil v New Yorku Odršenik ameriških Slovencev, ki spravi našo spakovanje ameriško slovenčino v klasični jezik nekdanje tržaške "Sartorele."

Vse je šlo dobro in mislili smo da kmalu napoči dan, ko ameriški Slovenci vencamo svojega kralja z latnim lonecem, pa ti pride sam vrag vmes in nam skali vodo.

Naš Odršenik je čital Ksenofonta in kmalu potem se je prikazala njegova bolezna, ki nas navaja zdaj s strahom.

Cenjeni Gajžla von Korobač! Znano mi je, da ti vse več in da ti nič ostalo prikrito. Vendar pa hočem o tem Ksenofontu, katemu so Grki rekli le Ksenofon spregovoriti par besed, da boš njegovo bolezno boljše razumel.

Ta Ksenofon, ali Ksenofon, kar mu pravijo Grki, ni smatral sebe za odrešenika Grkov, čeprav se je rad pretepal kadar je takole imel celo armado vojakov za seboj. Naš slovenski Odršenik se ne tepe rad, zato je prišel v New York, da drugim dopove, da se naj tepejo — za naše mile, preustlite in po božji volji nastale Habsburžane.

Ksenofon se ni le rad pretepal, marveč je pisal tudi zgodovino, in eje. Rodil se je takole okoli 430 let pred Kristovim rojstvom v Atenah, in kmalu je prišel še pod vpliv Sokrata. Več, to je bil tisti pametni človek med starimi Grki, ki ni hotel verjeti, da v Olimpiju sedi par tucatov oženjenih bogov. Takrat kemija še ni bila razvita, da bi mu dali piti hitro učinkujč strup, pa je moral za svojo pregrešno trditve izpititi sok volčjih jagod. Volje ja gode niso učinkovale hitro, dosegle so pa le namen.

Anton J. Terbovec,

gl. blagajnik.

rešeniku. Zbledlo se mu je. Pričel je vpti, jaz sem za vero, le vi hubobeči, ki ne znate rabiti genitiva, infinitiva in duala ste brez vereci.

Pl. Gajžla! Nekaj časa smo ga gledali; ko nam se je pričel smiliti v sreči, smo ga peljali k zdravniku. Peter Zgaga je napisal dober report, ali misliš, da kaj pomaga? Zdaj je šele ogenj v strehi in v nomeru ti kriči: genitiv, infinitiv in dual.

Bojimo se, da se zmečka pamet našemu Odršeniku docela in potem več pl. Gajžla, kaj ngs čaka. Pozabili bomo svoj jezik in plačevali bomo morali mesečne prispevke, če hočemo dobiti bolniško podporo, kendar smo bolni, naši svojci pa posmrtnino, kendar zatisnemo oči.

Pl. Gajžla, usmili se nas, pridi sem in ozdravi našega Odršenika, če imaš le iskro ljubezni do svojega "milega in dragega naroda" v sreči. Na tisoč Jurčkov in Telebanov si že ozdravil in nam tudi ne boš odrekel svoje pomoči.

Tvoja pomoč je nujna, sedi v luftšif in pridi!

Tvoj prijatelj na večne čase
J. K. Pamet."

Ko sem prečital tole dolgo brzojavko, sem se zamisli in prisel hitro do zaključka. Truden sem in zakaj bi se vozil v New York združiti človeka, če ga lahko ozdravim z receptom, ki ga lahko brzojavim v New York.

Sedel sem k mizi in napisal:
"J. K. Pamet!"

Pojd v prvo lekarino in tam najti naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

V slučaju, da žavba ne pomaga, kupi za pet centov greinke soli. To zdavilo je sicer za konje, a učinkuje izredno dobro pri ljudeh, ki so zaprti na pameti. Streši vso dozo v kozarec vode, dobro zmešaj in mu reci, da naj izpije v dušku. Če ga to ne izčisti, potem naj svojo grešno dušo pripomore neskončno usmiljenemu bogu in naj mirno v Gospodu zaspí."

Naj učinkuje, da je sicer za konje, a učinkuje izredno dobro pri ljudeh, ki so zaprti na pameti. Streši vso dozo v kozarec vode, dobro zmešaj in mu reci, da naj izpije v dušku. Če ga to ne izčisti, potem naj svojo grešno dušo pripomore neskončno usmiljenemu bogu in naj mirno v Gospodu zaspí."

Ko sem oddal to brzojavko na brzojavnjem uradu, mi je postalo lahko pri sreči. Zavedal sem se, da sem storil svojo dolžnost do svojega bližnjega po naukah našega nemškega Bryana, kateremu nemiški Viljem postavlja zanesljivo spomenik, če drugi ljudje nanj pozabijo. In ko sem prišel domov, sem se zaril v blazino, da se odpojem in nabavim novih moči za prihodnjo pot v zračnih višavah.

Gajžla.

IZ GLAVNEGA URADA.

IZ URADA GL. BLAGAJNIKA.

Vse člane, ki prejmejo čeke ta mesec ali jih imajo še od poprij. prosim, da jih zmenjajo še letos. Koncem decembra se zaključi polletni in letni račun, pa bi rad imel kolikor mogoče vse letošnje čeke zmenjane, da je lepši in ložji preglej pri reviziji, katera se bo vršila začetkom januarja 1917. Se pošebej se obrācam do društvenih tajnikov in blagajnikov, naj bodo tako prijazni in opozorijo vse člane svojih društev, kateri imajo ali dobijo čeke, naj jih ne držijo v svojih shrambah ali listnicah, ampak naj jih zmenjajo še ta mesec.

Anton J. Terbovec,

gl. blagajnik.

IZ URADA GLAVNEGA POROTNEGA ODBORA.

Glavni porotni odbor se je sestavil iz reke, da preklici razsodbo v glasiju "Prosveta" štev. 130, gledje Jos Bratkovča bivšega člena društva "Sokol" štev. 98 v La Salle, Ill.

Glavni porotni odbor je zato sklenil ta preklic, ker je omenjeni prej nebil biti član jednotne, kot je ja bil priznena razsodba glavnega porotnega odbora.

Anton Hrast, predsednik,

Joseph Radišek, porotnik,

Rudolf Pieteršek, porotnik.

SEJA GL. UPRAVNEGA ODBORA.

15. novembra 1916.

Navzoči: Kuhelj, Verderbar, Terbovec, Zavertnik, Molek in upravitelj Godina. Br. Kuhelj otori sejo. Zapiski prejšnje seje prečitani in sprejeti.

Br. Zavertnik poroča: Dva pisnika priporočata v imenu svojih društev kandidate za izpraznjena mesta v gl. porotnem odboru. Ali se naj pričobi? Ako se ta dva pričobita, potem se morajo vsa pisma slišene vsebine in list bo preobložen z reklamo. Sklenjen, da se ne priob. dop. te vrste, ker bodo imeli kandid. (inj) itak objavljena v glasilu. Dalje sta dva dopisa sest. Frances Leskovček od društva št. 206, Gross, Kans., katera se nahaja v toplieh v Excelsior Springs, Mo., ki vsebuje pritožbo zaradi zadržanja podpore in v ostalem same osebnosti. Se ne pričobi, ker to zadevo lahko reši društvo. — Društvo št. 72 v Radley, Kans., piše da je odstavilo društvenega zdravnika zaradi tehnih vročkov in pozivlja ostala društva, da store isto, ako imajo opraviti s takim človekom. Se ne pričobi, ker bi lahko provociral tožbo. — Škof neodvisne katoliške cerkve v Waukeganu (St. Benedict Abbey) Francis L. B. je poslal "Odprto pismo" Fr. Ažbetu, tamošnjemu slovenskemu duhovnemu in prosto za koristi jednote, toda stvar je zanemarjena. — Sklenjeno, da se pričobi, ako škof pošlje denar v naprej.

Br. Verderbar poroča o družbenih zadevah:

Št. 206, Gross, Kans., ima iniciativni predlog za izpremembo pravil v členu "Bolniška podpora" glede na samostojne bolniške razrede. Se vzame na znanje in pričobi v glasilu.

Št. 39, Chicago. — Društvo poroča, da bo plačalo zaostalo del a-sessmenta enkrat po Novem letu, ker prej ni mogoče. V to svrhu bo društvo naložilo izredni a-sessment 25% na člana. Z ozirom na prošnjo društva se počaka do 1. marta 1917.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo možgan.

Št. 114, Roundup, Mont. — Tako naredi tole žavbo: Lekarnar naj vzame 30 odstotkov imenovnika in naj ga dobro stolče. K temu naj primeka 20 odstotkov zmljetega rodilnika. K tej zmesi naj doda še 49 odstotkov razpuščenega nedotočnika in en odstotek nerodne dvojine. S to žavbo naj vsaki dan dobro namaže trikrat svoj jezik, petkrat pa čelo, da se žavba prerije do njegove kaže v buči, ki ji pravimo

RAZPRODAJA

V zalogi imam še par sto slovenskih grafofonskih plošč.
Anton J. Terbovec,
P. O. Box 1,
Cleve, III.

Tel. Central 6028.

Lake View Hotel
1156—61 W. 9th St.
poleg Union Depot.
Restaurant, gostilna in sobe za
prenočila.

Se uljedno priporočam rojakom, kateri potujejo v Cleveland. Naš hotel je oddaljen samo 2 minuti hoda navzgor od Union Depot.

FR. PEKOL, lastnik.

POZOR!

ROJAKI!

Zelim obvestiti vse cenjeno slovensko občinstvo v mestu in bližini Chicago, da sem se preselil v nove prostore. Na razpolago imam vedno sveže pivo razne likerje in dobre cigare. Strežem tudi z domačimi jedili, ker imam restavracijo. Toplo se vam priporočam, da me obiščete ob priliki.

JOE PITT,
2264 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

KNJIGA

Pot k zdravju

bode kmalo pošla, kateri rojakov jo še nima, naj jo čim prej naroči. — Pošilja se brezplačno in poštne prostro.

Ta knjiga poučuje kako se čuvati pred raznimi bolezni in kako že obstoječe z malimi stroški odstraniti. Ona je koristen svedovalec za moža in ženo, deklino in mladeniča.

Pismo z razločno pisanimi imeni in naslovom pošljajte na:

**The
Partos Pharmacy**
100 — 2nd Ave. New York, N. Y.

KUPUJEM IN PRODAJAM
staro in
rabljeno
HARDBIKE
kakernokolega
izdelka po
primernih
cenah.
Sprejemam
tudi
potroševal
ALCOHOL
SKULL,
323 Epsilon
Place,
Brooklyn,
N. Y.

Proletarec
je slovensko glasilo socialistične
stranke v Ameriki. Vsak delavec
in rojak, ki se zanima za socialisti-
zm, bi ga moral redno čitati
pravo sliko socializma.

Naročnina znača \$2.00 na leto,
\$1.00 za pol leta.
Naslov: PROLETAREC
508 W. 31st St.

CHICAGO, ILLINOIS.

Priporoča se za Obilen Obisk
TRIGLAV SALOON

Vsem Slovencem in Hrvatom ter drugim Slovanom v Rock Springs, Wyo. in okolici, kakor tudi vsem tistim, ki potujejo skozi to mesto. Točiva svete Nehilti pivo, pristočno vino, najboljše žganje in brinjevec, ter prodajava fine smotke.

FORTUNA & PUTZ
302 Pilot Butte Ave.,
Tel. 85 J Rock Springs, Wyo.

Pozor--Central Bar--Pozor

Slovencem in Hrvatom v Rock Springs, Wyo. kakor tudi vsem tistim, ki potujejo skozi to mesto, se priporoča za obilen obisk. Če tukaj se lahko peljet na Rehance, Lion ali Gunn majne. Ako želite naročiti, ga počakamo na postaji. Imamo najboljše pivo, žganje, vino in cigare.

Yugovich & Hafnar Co.
216 Pilot Butte Ave.,
Tel. 85 J Rock Springs, Wyo.

Joseph Žele

6106 St. Clair Ave.,

FOGRENICK,

Avtosimbolizant voz

Avtomobili in vozovi na, razpolago za svetbe in vse slike potrebe.

Tel. Princeton 1544-W.

Tel. Wood 753-R.

New York Dry Cleaning Company

BRATA KUNSTEL, lastnika

6220 St. Clair Ave., Cleveland, O.

PODRUŽNICA:

15305 Hale Ave.

Barvamo, čistimo, likamo in popravljamo modne in ženske obleke

TOČNA POSTREŽBA.

ZMERNE CENE.

Se pripravljajo v obilen oblik vsem rojkom, Slovencem in hrvatom.

Brata Kunstel.

VELIKI SLOVENSKO - ANGLEŠKI TOLMAČ. Knjiga obsega poleg slovanskih slovnic, slov.-angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodilo za angleško pisavo, spisovanje angleških pism in kako se postane ameriški državljan. Vrh tega ima knjiga dozaj največi slov.-angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za pridržanje angleščine in ne bi smelo biti slovenskega naseljence ki bi to knjige ne imel.

Knjiga trdo in okusno v platnu vezana (430 strani), velja \$2.00 in je dobiti pri

V. J. Kubelka,

533 W. 145th St., New York, N. Y.
Pišite po cenik slovenskih knjig.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.

Dr. Richter's
Pain Expeller
za revmatične bolezni,
za bolezni otravnosti sklepov
in misic. Pravi so dobi le v zavitku, kot vam kaže ta slika. Ne vzemite ga, ako nima ga zavitku našo tržno marko s Sidro. 25 in 50 centov v vseh lekarstvih, ali pa naročite si naročnost od F. M. Richter & Co.
74-80 Washington Street,
New York, N. Y.

PAZITE
na vaš želodac in kupujte le najboljša jamčena Kalifornijska vina in žganje.
GENA: F. O. B. V CHICAGO
Za belo in rdečo vino.

1 galon sodček \$1.50
5 galon sodček \$6.25
10½ galon sodček \$11.25
25 galon sodček \$25.25
52 galon sodček \$45.00

Kalifornijsko žganje iz raznovrstnega sadja po \$2.00, \$3.00 in \$4.00 galona.

Naročite zaboj 12 steklenic finega (Trester) Tropinjeve za \$10.00

Ne odlašajte naročite še danes posilite Money ali Expressni ček z naročilom.

Jos. Bernard
DEPT. Z.
1903 Blue Island Ave.
Chicago, Ill.

New York Dry Cleaning Company

BRATA KUNSTEL, lastnika

6220 St. Clair Ave., Cleveland, O.

PODRUŽNICA:

15305 Hale Ave.

Barvamo, čistimo, likamo in popravljamo modne in ženske obleke

TOČNA POSTREŽBA.

ZMERNE CENE.

Se pripravljajo v obilen oblik vsem rojkom, Slovencem in hrvatom.

Brata Kunstel.

5000 DELAVEV

moramo preskrbeti z najboljšimi oblekami, katere izdelujemo sami po narodilu, kakor tudi s tovarniškimi izdelki po primernih cenah. Najiskrenje se pripravljajo.

SLOVENSKA TVRDKA**JOHN GORNICK**

Cleveland, Ohio

Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago, Ill.Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbino v posojilno društvo
"PRIKLAD".FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo, Chicago